

Forskrift om kvalifikasjoner og sertifikater for sjøfolk

Fastsatt av Sjøfartsdirektoratet 22. desember 2011 med hjemmel i lov 16. februar 2007 nr 9 om skipssikkerhet (skipssikkerhetsloven) §§ 2, 6, 7, 16 til 20, 22, 43 og 45, og lov 26. juni 1998 nr 47 om fritids- og småbåtloven § 26b, jf. delegeringsvedtak 16. februar 2007 nr 171 og delegeringsvedtak 31. mai 2007 nr 590 og nr 591

1. INNLEDENDE BESTEMMELSER

§ 1 *Virkeområde*

(1) Forskriften gjelder for norske skip, fiskefartøy og flyttbare innretninger og for sjøfolk som skal tjenestegjøre på disse. Forskriften gjelder også for den som skal føre fritidsbåt med skroglengde 15 meter eller mer.

(2) Forskriften gjelder også for utdanning og opplæring av sjøfolk og fritidsskipper.

§ 2 *Definisjoner*

I denne forskrift menes med:

- a) "*fart nær kystlandet*": fartsområdet Nord- og Østersjøfart,
- b) "*fiskefartøy*": fartøy som er utrustet og som ervervsmessig benyttes til å fange fisk, herunder hval, sel, tang og tare eller andre levende ressurser i sjøen,
- c) "*framdriftskraft*": den totale maksimale kontinuerlige merkeytelsen i kilowatt av skipets samlede hovedframdriftsmaskineri som er angitt på skipets registreringsbevis eller annet offisielt dokument, og hvor 1 kW utgjør 1,36 HK,
- d) "*gasstankskip*": skip som er bygget eller ombygget for og benyttet til å føre i bulk hvilke som helst av de kondenserte gasser eller andre produkter oppført i den internasjonale kode for transport av kondenserte gasser i bulk kapittel 19,
- e) "*GOC sertifikat*": General Operator's Certificate som er dokumentasjon for bestått kvalifikasjonskrav i henhold til STCW-konvensjonen regel IV,
- f) "*hurtiggående fartøy*": fartøy som definert i SOLAS kapittel X regel 1, uansett byggedato i utenriksfart. Slike fartøy i innenriksfart uansett byggedato med bruttotonnasje 50 eller mer, eller som etter sitt sertifikat kan føre mer enn 12 passasjerer, anses som hurtiggående dersom fartøyet kan oppnå 20 knop eller mer,
- g) "*ikke-sjøgående skip*": skip med fartsområde 1 eller 2, samt elver og innsjøer,
- h) "*kjemikalietankskip*": skip som er bygget eller ombygget og benyttet til å føre hvilke som helst av de flytende produktene oppført i den internasjonale kode for transport av kjemikalier i bulk kapittel 17,
- i) "*oljetankskip*": skip som benyttes til å føre petroleum og petroleumsprodukter i bulk,
- j) "*passasjerskip*": Skip som er sertifisert til å føre passasjerer.

§ 3 *Stillinger som krever kompetansesertifikat*

(1) Skipsfører, overstyrmann og ansvarshavende vaktoffiser på dekk skal ha relevant kompetansesertifikat for dekksoffiser på

- a) passasjerskip uansett størrelse og fartsområde,
- b) lasteskip med største lengde 15 meter eller mer uavhengig av fartsområde,
- c) fiskefartøy med største lengde 10,67 meter eller mer,
- d) lekter

(2) Maskinsjef, førstemasjinst og ansvarshavende vaktoffiser i maskin skal ha kompetansesertifikat for maskinoffiser på skip med framdriftskraft på 750 kW eller mer.

(3) Elektrikeroffiser skal ha kompetansesertifikat for elektrikeroffiser på skip med framdriftskraft på 750 kW eller mer.

(4) Radiooperatør skal ha relevant kompetansesertifikat for radiooperatører.

(5) Plattformsjef, stabilitetssjef, kontrollromsoperatør, teknisk sjef, teknisk assistent og maskinromsoperatør skal ha relevant kompetansesertifikat på flyttbare innretninger med egen framdrift.

§ 4 *Krav om sertifikat for fører av fritidsfartøy*

Fører av fritidsfartøy med skroglengde 15 meter eller mer skal ha gyldig sertifikat for å føre fritidsfartøy.

2. OPPLÆRING, UTDANNINGSINSTITUSJONER OG FARTSTID

§ 5 *Rederiets ansvar for sjøfolkenes kvalifikasjoner*

Rederiet skal sørge for at alle som tjenestegjør om bord har gyldige sertifikater, påtegninger, kvalifikasjoner og etterutdanning i form av repetisjon og oppdateringer. Rederiet skal ha oppdatert dokumentasjon om sjøfolkenes erfaring, opplæring, helsetilstand og språkkunnskap. Dokumentasjonen skal kunne legges fram for kontroll.

§ 6 *Rederiets og skipsførers ansvar for sikkerhetsfamiliarisering og opplæring i sikkerhet*

Rederiet skal påse og skipsfører skal sørge for at sjøfolk før de tjenestegjør om bord blir gjort kjent med sine plikter, skipets arrangementer, installasjoner, utstyr, prosedyrer og særskilte forhold ved skipet som har betydning for ordinær drift og i nødssituasjoner og har fått opplæring som følger av §§ 7 og 8. Rederiet skal gi skipsfører skriftlig instruks om å sette av tilstrekkelig tid til opplæring etter § 7.

§ 7 *Sikkerhetsopplæring av sjøfolk*

Sjøfolk skal ha opplæring eller instruksjon som gjøre dem i stand til å

- a) kommunisere med andre om bord om sikkerhetsspørsmål, forstå symboler, skilt og alarmsignaler,

- b) vite hva man skal gjøre dersom det begynner å brenne eller brannalarmen eller evakueringsalarmen går, eller en person faller over bord,
- c) identifisere nødutganger og områder for mønstring og for entring av redningsfarkost,
- d) finne fram til og ta på redningsvest,
- e) slå alarm og bruke bærbare brannslukningsapparater,
- f) sikre skadestedet og gi førstehjelp,
- g) lukke og åpne brannører, værtette og vanntette dører i skipet, unntatt dører som er installert i åpninger i skroget.

§ 8 *Krav om grunnleggende sikkerhetskurs for sjøfolk i alarminstruksen*

(1) Sjøfolk som pålegges oppgaver i skipets alarminstruks skal i tillegg til § 7 enten ha

- a) kompetansesertifikat,
- b) ferdighetssertifikat som omfatter krav til grunnleggende sikkerhetskurs, eller
- c) ferdighetssertifikater som dokumenterer grunnleggende sikkerhetskurs.

(2) Ferdighetssertifikat grunnleggende sikkerhetskurs kan utstedes til den som har gjennomført og bestått grunnleggende sikkerhetskurs som nevnt i § 9. Opplæringen skal dokumenteres ved utstedt bevis fra opplæringscenteret.

(3) Andre sjøfolk enn dekk- og maskinoffiserer som skal tjenestegjøre på passasjerskip med bruttotonnasje under 300 i fartsområde 1 i perioden 1. mai til 30. september kan i stedet gjennomføre og bestå begrenset sikkerhetskurs godkjent av Sjøfartsdirektoratet.

(4) Personer uten sertifikatplikt på fiskefartøy skal ha gjennomført og bestått sikkerhetsopplæring for fiskere.

§ 9 *Grunnleggende og videregående sikkerhetskurs*

(1) Grunnleggende sikkerhetskurs må for å danne grunnlag for kompetansesertifikat etter denne forskriften inneholde emnene som angitt i vedlegg II tabellene A-VI/1-1, A-VI/1-2, A-VI/1-3 og A-VI/1-4 og være godkjent av Sjøfartsdirektoratet.

(2) Videregående sikkerhetskurs må for å danne grunnlag for kompetansesertifikat etter denne forskriften inneholde emnene som angitt i vedlegg II tabellene A-VI/2-1, A-VI/3 og A-VI/4-1 og være godkjent av Sjøfartsdirektoratet. Videregående sikkerhetskurs gjennomføres etter bestått grunnleggende sikkerhetskurs.

(3) Kompetanse etter første og annet ledd skal vedlikeholdes og dokumenteres ved godkjent oppdateringskurs minst hvert femte år. For sjøfolk som har tjenestegjort minst 12 av de siste 60 måneder på skip som har sikkerhetsstyringssystem som ivaretar krav om sikkerhetskompetanse, er godkjent kurs av begrenset omfang tilstrekkelig.

§ 10 Vedlikehold av sikkerhetskompetanse om bord som grunnlag for oppdateringskurs av begrenset omfang

(1) For at godkjent kurs av begrenset omfang etter § 9 tredje ledd skal være tilstrekkelig, må ferdigheter dokumenteres vedlikeholdt om bord i samsvar med bestemmelsen her.

(2) Innenfor personlige redningsteknikker skal følgende ferdigheter vedlikeholdes om bord:

- a) ta på redningsvest og borde en redningsfarkost iført redningsvest,
- b) utføre de første handlingene ved ombordstigning i en livbåt som øker sjansene for å overleve,
- c) sette ut drivanker fra livbåten,
- d) betjene utstyret om bord i redningsfarkosten, herunder innretninger til å angi posisjon og radioutstyr.

(3) Innenfor brannvern og brannsløkning skal ferdighetene i å bruke bærbart åndedrettsvern og gjennomføre en redningsaksjon iført åndedrettsapparat i et røykfyllt rom vedlikeholdes om bord.

(4) Ferdigheter knyttet til føring av redningsfarkost og mob-båt, samt ledelse av brannsløkningsoperasjoner, skal vedlikeholdes om bord slik det følger av §§ 47 og 51.

§ 11 Språkkrav

(1) Sjøfolk skal kunne kommunisere med hverandre på skipets arbeidsspråk fastsatt av rederiet om grunnleggende sikkerhetsspørsmål og forstå sikkerhetsinformasjon ved tekst, symboler og alarmer.

(2) Sjøfolk som kommer i kontakt med los og landbaserte myndigheter skal kunne kommunisere på engelsk eller det språket losen eller de aktuelle myndigheter bruker.

(3) Sjøfolk som inngår i sikkerhetsbemanning eller tilleggsbemanningen på skip med fartsområde liten kystfart eller større skal uavhengig av skipets arbeidsspråk kunne nok engelsk til å forstå blant annet kommandoer, skriftlige alarminstruksjoner og nødinstruksjoner, bruksanvisninger for bruk og vedlikehold av redningsutstyr.

(4) Sjøfolk som i beredskapssituasjoner eller nødssituasjoner skal rettleder passasjerer på passasjerskip som går i rutefart til norsk havn skal beherske engelsk og et skandinavisk språk. Dersom flertallet av passasjerene på ruten ikke er skandinaviskspråklige eller engelskspråklige, skal sjøfolkene kunne kommunisere med passasjerene på det relevante språket i en beredskaps- eller nødssituasjon.

§ 12 Krav til godkjent opplæring om bord

Opplæring om bord for førstegangsutstedelse av kompetansesertifikat skal være godkjent av Sjøfartsdirektoratet og gi kadetten systematisk praktisk opplæring og erfaring i oppgavene, pliktene og ansvarsområdene til offiserer. Under opplæringen skal kvalifisert offiser overvåke og føre nært tilsyn med

kadetten om bord og opplæringen skal dokumenteres i godkjent kadettbok eller annet godkjent dokument.

§13 *Instruktør for opplæring om bord og assessor for evaluering av kvalifikasjoner*

(1) Rederiet skal sørge for at instruktør for opplæring om bord har forståelse for opplæringsprogrammet og målene med opplæringen og har sertifikat minst på nivå med oppgavene det gis opplæring i.

(2) Rederiet skal sørge for at den som skal evaluere kompetansen etter gjennomført opplæring

- a) er sertifisert for funksjonen vurderingen gjelder,
- b) har fått opplæring og praksis i bedømmelsesmetoder,
- c) har kvalifikasjonsbevis for assessor.

(3) Rederiet skal sørge for at den som skal evaluere kompetansen til navigatører på hurtiggående fartøy

- a) har tjenestegjort som fører på rederiets hurtiggående fartøy eller tilsvarende fartøy,
- b) har fått opplæring som assessor for hurtiggående fartøy dokumentert ved kvalifikasjonsbevis for hurtigbåtassessor.

(4) Kvalifikasjonsbevis for assessor kan utstedes til den som dokumenterer gjennomført kurs i bedømmelsesmetoder, og minst har kompetansesertifikat dekksoffiser klasse 2, kompetansesertifikat maskinoffiser klasse 2, kompetansesertifikat fiskeskipper klasse A eller kompetansesertifikat skipselektrikeroffiser.

(5) Kvalifikasjonsbevis for hurtigbåtassessor kan utstedes til den som dokumenterer gjennomført opplæring som assessor for hurtigbåt, og har kompetansesertifikat dekksoffiser klasse 4 eller høyere.

(6) Kvalifikasjonsbevis etter fjerde og femte ledd har ikke utløpsdato. Rederiet skal sørge for at assessor vedlikeholder sin kompetanse som assessor. Vedlikeholdet skal dokumenteres.

(7) Rederiet skal sørge for at den opplæringsansvarlige har forståelse av opplæringsprogrammet og de ulike målene for opplæringen.

§14 *Utdanningsinstitusjoner og opplæringsinstitusjoner*

(1) Utdanningsinstitusjoner og opplæringsinstitusjoner skal ha et kvalitetssystem godkjent av Sjøfartsdirektoratet og sertifisert etter anerkjent standard.

(2) Kvalitetssystemet skal inneholde institusjonens organisasjonsstruktur, ansvarsområder og normer for kvalitet, det enkelte kurs og opplæringsprograms prosedyrer, mål og kvalitetsstandarder, herunder oversikt over kvalifikasjoner og erfaring hos instruktører og eksaminatorer. Kvalitetssystemet skal i tillegg inneholde systematiske overvåkingsordninger, herunder interne evalueringer av kvalitetssikringen.

(3) Dokumentasjon for kvalitetsstandardsystemet kan kreves innsendt som grunnlag for godkjennelse og inngår i grunnlag for senere revisjoner.

(4) Kvalitetssystemet skal omfatte eventuelle underleverandører utdanningsinstitusjonen og opplæringsinstitusjonen benytter for å oppfylle kravene i kurs eller opplæringsprogram.

(5) Instruktører skal ha forståelse for opplæringsprogrammet og målene med opplæringen. I tillegg skal instruktører ha hatt sertifikat minst på nivå med funksjoner det gis opplæring i, eller ha kompetanse på høyere utdanningsnivå. Eksaminatorer skal være kvalifisert for funksjonen vurderingen gjelder og ha fått opplæring og praksis i bedømmelsesmetoder.

(6) I særlige tilfelle hvor utdanningsinstitusjonen eller opplæringsinstitusjonen godtgjør at bestemmelsens krav ikke er relevant og hvor det anses sikkerhetsmessig forsvarlig, kan Sjøfartsdirektoratet etter skriftlig begrunnet søknad gjøre unntak fra ett eller flere av kravene i denne bestemmelsen. Slike unntak kan i særlige tilfelle gis også når kravene i bestemmelsen er relevante men hvor kompensierende tiltak etter Sjøfartsdirektoratets vurdering opprettholder samme sikkerhetsnivå.

§15 *Simulator i opplæring og bedømming*

(1) Simulator som brukes i obligatorisk opplæring og bedømmelse av sjøfolks kompetanse skal

- a) passe for opplæringens utvalgte mål og oppgaver,
- b) simulere driftsegenskapene til det aktuelle utstyret om bord med fysisk realisme på et nivå om er relevant for opplæringens mål og omfatte utstyrets begrensninger og mulige feil,
- c) kunne simulere en rekke ulike forhold, for eksempel nødssituasjoner, farlige eller uvanlige situasjoner som er relevante for opplæringens mål,
- d) simulere tilstrekkelig realistisk adferd til at den som gjennomgår opplæringen kan tilegne seg ferdighetene som er relevante for opplæringens mål,
- e) ha et grensesnitt som gjør det mulig for den som gjennomgår opplæringen å samhandle med utstyret, det simulerte miljøet og når det er nødvendig også med instruktøren,
- f) tillate instruktøren å styre, overvåke og registrere øvelser for å kunne spørre ut den som gjennomgår opplæringen.

(2) Simulator som brukes ved bedømmelse av kompetanse skal

- a) passe for bedømmelsens angitte mål og oppgaver,
- b) simulere driftsegenskapene til det aktuelle utstyret om bord med fysisk realisme på et nivå om er relevant for bedømmelsens mål og omfatte utstyrets begrensninger og mulige feil,
- c) være tilstrekkelig realistisk til at den som gjennomgår opplæringen kan tilegne seg ferdighetene som er relevante for bedømmelsens mål,
- d) kunne simulere en rekke ulike forhold, for eksempel nødssituasjoner, farlige eller uvanlige situasjoner som er relevante for bedømmelsens mål,
- e) ha et grensesnitt som gjør det mulig for den som bedømmes å samhandle med utstyret, det simulerte miljøet,

- f) tillate eksaminatoren å styre, overvåke og registrere øvelser for å kunne spørre ut den som gjennomgår opplæringen.

§16 *Fartstid, beregning og dokumentasjon*

(1) *Fartstid* er tjeneste om bord som gir sjøfolk relevant kunnskap, innsikt og ferdighet for utstedelse av sertifikat eller vedlikehold av kompetanse. *Fartstid* regnes som faktisk tjenestetid fra dag til dag ved normal operasjon av skip, fiskefartøy eller flyttbar innretning. *Fartstiden* regnes i måneder, enten som kalendermåned eller som 30 enkeltdager.

(2) *Fartstid* dokumenteres ved registrering i sjøfartsbok attestert av skipsfører, alternativt ved fartsoppgave bekreftet av rederiet.

(3) *Fartstid* for kompetansesertifikat dekksoffiser skal være opptjent i stilling på relevant nivå med dekkstjeneste som omfatter brovakt, laste- og losseoperasjoner, sikkerhetsmessig vedlikehold og beredskapsprosedyrer. Slik *fartstid* kan også opptjenes i sertifikatpliktige stillinger på flyttbar innretning med egen framdrift. *Fartstid* på flyttbar innretning uten egen framdrift kan bare brukes til å vedlikeholde yrkeskompetanse for gjeldende sertifikatklasse.

(4) *Fartstid* for kompetansesertifikat maskinoffiser skal være opptjent i stilling på relevant nivå med maskintjeneste som omfatter maskinvakt, sikkerhetsmessig vedlikehold og beredskapsprosedyrer. Slik *fartstid* kan også opptjenes i sertifikatpliktig stilling på flyttbare innretninger med egen framdrift. *Fartstid* på flyttbar innretning uten egen framdrift kan bare brukes til å vedlikeholde yrkeskompetanse for gjeldende sertifikatklasse.

(5) *Fartstid* for kompetansesertifikat maskinoffiser som skal gjelde for dampskip skal opptjenes på skip med dampmaskineri. For utstedelse av kompetansesertifikat maskinoffiser klasse 4 kan likevel *fartstid* på motorskip med omfattende dampanlegg erstatte *fartstid* på dampskip. Som omfattende dampanlegg menes anlegg som i tillegg til dampkjele og tilhørende kjeleutstyr også har dampturbindreven elektrogenerator og dampturbindrevne lossepumper.

(6) *Fartstid* for kompetansesertifikat maskinoffiser som skal gjelde for både dampskip og motorskip skal være opptjent med minst seks måneder på hver skipstype. *Fartstid* for vedlikehold av kompetansene kan opptjenes på dampskip eller motorskip.

(7) *Fartstid* for vedlikehold og utstedelse av høyere kompetansesertifikat maskinoffiser kan opptjenes på ferger med framdriftskraft mellom 300 kW og 750 kW i fartsområde 1 til 4 dersom innehaver tjenestegjør som maskinoffiser og rederiet legger til rette for opparbeiding av kompetanse for høyere framdriftskraft. *Fartstid* og vedlikehold av relevante kompetanser i vedlegg IV skal dokumenteres av rederiet.

(8) *Fartstid* for utstedelse av fritidsskippersertifikat skal dokumenteres ved sjøfartsbok, fartsoppgave eller erklæring som er bevitnet av politi eller andre som må anses å ha kjennskap til den *fartstid* som søkes godkjent.

(9) Annen praksis som kan likestilles med relevant *fartstid*, herunder sjømilitær tjenestetid, kan anses som *fartstid*. Praksis skal dokumenteres ved attest fra arbeidsgiver.

KAP 3 SØKNADER, GYLDIGHETSTID, OPPBEVARINGSPLIKT OG TILBAKEKALL

§17 *Elektronisk innrapportering*

Dokumentasjon som kreves framlagt for Sjøfartsdirektoratet etter forskriften kan sendes inn på godkjent elektronisk format.

§18 *Utstedelse av kompetansesertifikater, ferdighetssertifikater, andre sertifikater og kvalifikasjonsbevis*

(1) Søknad om kompetansesertifikater, ferdighetssertifikater og kvalifikasjonsbevis sendes Sjøfartsdirektoratet på fastsatt søknadsskjema. Søknad om utstedelse av kompetansesertifikat og ferdighetssertifikat må sendes innen fem år etter utstedt vitnemål.

(2) Søknad om utstedelse av fritidsskippercertifikat basert på fritidsskippereksamen må dokumentere kompetanse etter gjeldende læreplan. Søknad om fritidsskippercertifikat på grunnlag av utdanning etter vedlegg III tabell A-II/3 eller høyere må fremmes innen fem år etter utstedt vitnemål.

(3) Duplikat for tapt sertifikat eller påtegning for utenlandsk sertifikat gis samme utløpsdato som det originale. Duplikat kan bare utstedes for gyldig sertifikat eller påtegning.

(4) Sjøfartsdirektoratet kan i særlige tilfelle behandle sertifikatsøknader selv om vitnemålet er mer enn fem år dersom søker har fullført og bestått godkjent kurs jf. § 19 fjerde ledd.

§19 *Fornyelse av kompetansesertifikater og ferdighetssertifikater*

(1) Vedlegg I tabell B-I/2 angir hvilke sertifikater som må fornyes. I tillegg må fiskeskippercertifikat klasse C og kompetansesertifikat fiskeskipperklasse B og A fornyes. Sertifikatene er gyldig i inntil fem år regnet fra utstedelsesdato.

(2) Sertifikat fornyes for inntil fem nye år dersom innehaver dokumenterer at kravene for å vedlikeholde sertifikatet eller kvalifikasjonsbeviset er oppfylt. Dersom søknad om fornyelse av kompetansesertifikat eller ferdighetssertifikat fremmes mindre enn seks måneder før utløpsdato, løper den fornyede gyldighetstiden fra det gjeldende sertifikatets utløpsdato.

(3) Originalt sertifikat skal legges ved dersom søknad om fornyelse av kompetansesertifikat eller ferdighetssertifikat fremmes mer enn seks måneder før sertifikatets utløpsdato.

(4) Kompetansesertifikat kan fornyes for sjøfolk som har gyldig helseerklæring for arbeidstakere på skip, har gjennomført godkjent repetisjonskurs i sikkerhetsopplæring og kan dokumentere vedlikeholdt yrkeskompetanse på en av følgende måter

- a) minst 12 måneders fartstid med gyldig kompetansesertifikat eller utført funksjoner som er likeverdig med slik fartstid i løpet av de siste fem år,
- b) minst tre måneder fartstid med gyldig kompetansesertifikat i løpet av de siste seks måneder umiddelbart før fornyelsen,

- c) minst tre måneders fartstid i løpet av de siste seks måneder umiddelbart før fornyelsen i overtallig stilling,
- d) fullført og bestått godkjent kurs.

(5) Sjøfolk som ikke oppfyller vedlikeholdt yrkeskompetanse som nevnt i fjerde ledd bokstav a, b, eller c kan få utstedt kompetansesertifikat av en lavere klasse.

(6) For fornyelse av ferdighetssertifikater for ledelse av lasteoperasjoner på tankskip jf. §§ 55, 56 og 58 kreves gyldig helseerklæring for arbeidstakere på skip, gjennomført godkjent repetisjonskurs i sikkerhetsopplæring og minst tre måneders fartstid på relevant tankskip i løpet av de siste fem årene. Fartstid kan erstattes av gjennomført og bestått relevant kurs.

§ 20 *Oppbevaringsplikt for sertifikater mv*

Sertifikat og annen dokumentasjon om sjøfolks kompetanse som ikke omfattes av sertifikatet skal oppbevares om bord i original form og kunne legges fram for kontroll.

§21 *Tilbakekall av sertifikater og påtegninger*

Sjøfartsdirektoratet kan tilbakekalle sertifikater, kvalifikasjonsbevis og påtegninger dersom vilkårene for å få utstedt sertifikatet, kvalifikasjonsbeviset eller påtegningen etter denne forskriften ikke lenger er tilstede.

4. SERTIFIKATKRAV DEKKSAVDELING

§22 *Stillingsbetegnelser dekksoffiserer*

- (1) Skipsfører er den som har den øverste myndighet om bord.
- (2) Overstyrmann er den dekksoffiser som har rang nest etter skipsfører og overtar kommandoen på skipet dersom skipsfører blir ute av stand til å ivareta sine plikter.
- (3) Ansvarshavende vaktoffiser på bro og dekk er den som har ansvar for brovakt eller laste-/lossevakten.

§23 *Felleskrav for kompetansesertifikat dekksoffiser*

- (1) Kompetansesertifikat for dekksoffiser kan utstedes til person som er fylt 18 år, og som har
 - a) dokumentert fartstid og utdanning i henhold til relevant sertifikatklasse,
 - b) gyldig helseerklæring for arbeidstakere på skip,
 - c) gyldig ROC eller høyere sertifikat,
 - d) gyldig grunnleggende og videregående sikkerhetskurs,
 - e) gyldig opplæring i medisinsk behandling som dekker emnene angitt i vedlegg VI tabell A-VI/4-2.
- (2) Ved førstegangsutstedelse av kompetansesertifikat dekksoffiser skal kompetansen evalueres av assessor. Ved utstedelse av høyere sertifikat skal ny evaluering foretas dersom ytterligere utdanning er gjennomført etter førstegangsutstedelsen.

(3) Den som i tillegg dokumenterer gjennomført opplæring i emner som dekker vedlegg II tabell A-VI/6-1 og 6-2 kan få utstedt kompetansesertifikat som inkluderer sikringskompetanse.

§ 24 *Kompetansesertifikat dekksoffiser klasse 5*

(1) Kompetansesertifikat dekksoffiser klasse 5 gir rett til å tjenestegjøre på skip med bruttotonnasje under 500 i Nord- og Østersjøfart som

- a) ansvarshavende vaktoffiser,
- b) overstyrmann.

(2) Innehaver av kompetansesertifikat dekksoffiser klasse 5 som er fylt 20 år og har minst 12 måneders fartstid som ansvarshavende vaktoffiser kan tjenestegjøre som skipsfører på skip med bruttotonnasje under 500 i Nord- og Østersjøfart.

(3) For å få kompetansesertifikat dekksoffiser klasse 5 kreves i tillegg til kravene i § 23, fullført utdanning og bestått eksamen som dekker områdene i vedlegg III tabell A-II/3 og følgende alternative fartstid

- a) minst 36 måneders fartstid på sjøgående skip med største lengde 15 meter eller mer, hvor minst seks måneder inkluderer brovaktjeneste som dekker områdene i vedlegg III tabell A-II/4 under tilsyn av kvalifisert offiser, og hvor minst en måned er opptjent etter utstedt vitnemål,
- b) minst 12 måneders fartstid eller minst seks måneders fartstid med fagbrev som matros eller fisker. Fartstiden må inngå i godkjent opplæringsprogram på sjøgående skip med største lengde 15 meter eller mer, inkludert opplæring i brovaktjeneste som dekker områdene i vedlegg III tabell A-II/4. Opplæring etter dette alternativet skal dokumenteres i godkjent kadettbok. Utdanning som dekker områdene i vedlegg III tabell A-II/3 skal være fullført og bestått før fartstid etter dette alternativet kan opptjenes.

(4) Utdanning og opplæring for å få kompetansesertifikat dekksoffiser klasse 5 skal være basert på prinsippene for brovakt.

§ 25 *Kompetansesertifikat dekksoffiser klasse 4*

(1) Kompetansesertifikat dekksoffiser klasse 4 gir rett til å tjenestegjøre som

- a) ansvarshavende vaktoffiser uansett skipsstørrelse og fartsområde,
- b) overstyrmann på skip med bruttotonnasje under 500 i Nord- og Østersjøfart.

(2) Innehaver av kompetansesertifikat dekksoffiser klasse 4 som er fylt 20 år og har minst 12 måneders fartstid som ansvarshavende vaktoffiser kan tjenestegjøre som skipsfører på skip med bruttotonnasje under 500 i Nord- og Østersjøfart.

(3) For å få utstedt kompetansesertifikat dekksoffiser klasse 4 kreves i tillegg til kravene i §§ 23 og 24, fullført utdanning og bestått eksamen som dekker områdene i vedlegg III tabell A-II/1.

§ 26 *Kompetansesertifikat dekksoffiser klasse 3*

- (1) Kompetansesertifikat dekksoffiser klasse 3 gir rett til å tjenestegjøre som
 - a) ansvarshavende vaktoffiser på skip uavhengig av bruttotonnasje og fartsområde,
 - b) overstyrmann på skip med bruttotonnasje opp til 3000 i ubegrenset fartsområde.

(2) Innehaver av kompetansesertifikat klasse 3 som er fylt 20 år, og i tillegg har minst 12 måneders fartstid som ansvarshavende vaktoffiser, kan tjenestegjøre som skipsfører på skip med bruttotonnasje under 500 i Nord- og Østersjøfart.

(3) Innehaver av kompetansesertifikat dekksoffiser klasse 3 som er fylt 20 år, og har minst 36 måneders fartstid som ansvarshavende vaktoffiser på sjøgående skip med bruttotonnasje 500 eller mer, kan tjenestegjøre som skipsfører på skip med bruttotonnasje opp til 3000. Denne fartstiden reduseres til 24 måneder dersom minst 12 måneder opptjenes som overstyrmann på skip med bruttotonnasje 500 eller mer.

(4) For å få utstedt kompetansesertifikat dekksoffiser klasse 3 kreves i tillegg til kravene i §§ 23, 24 og 25 fullført utdanning og bestått eksamen som dekker områdene i vedlegg III tabell A-II/2.

§ 27 *Kompetansesertifikat dekksoffiser klasse 2*

- (1) Kompetansesertifikat dekksoffiser klasse 2 gir rett til å tjenestegjøre som
 - a) ansvarshavende vaktoffiser på skip uavhengig av bruttotonnasje og fartsområde,
 - b) overstyrmann på skip uavhengig av bruttotonnasje og fartsområde,
 - c) skipfører på skip med bruttotonnasje opp til 500 i Nord- og Østersjøfart.

(2) Innehaver av kompetansesertifikat dekksoffiser klasse 2 som har minst 36 måneders fartstid som ansvarshavende vaktoffiser på sjøgående skip med bruttotonnasje 500 eller mer, kan tjenestegjøre som skipsfører på skip med bruttotonnasje opp til 3000. Denne fartstiden reduseres til 24 måneder dersom minst 12 måneder opptjenes som overstyrmann på skip med bruttotonnasje 500 eller mer.

(3) For å få utstedt kompetansesertifikat dekksoffiser klasse 2 kreves i tillegg til kravene i §§ 23, 24, 25 og 26, at søker er fylt 20 år og har minst 12 måneders fartstid som ansvarshavende vaktoffiser på sjøgående skip med bruttotonnasje 500 eller mer.

§ 28 *Kompetansesertifikat dekksoffiser klasse 1*

(1) Kompetansesertifikat dekksoffiser klasse 1 gir rett til å tjenestegjøre på skip uavhengig av bruttotonnasje og fartsområde som

- a) ansvarshavende vaktoffiser,
- b) overstyrmann,
- c) skipsfører.

(2) For å få utstedt kompetansesertifikat dekksoffiser klasse 1 kreves i tillegg til kravene i §§ 23, 24, 25, 26 og 27, minst 36 måneders fartstid som ansvarshavende vaktoffiser på sjøgående skip med bruttotonnasje over 500.

Denne fartstiden reduseres til 24 måneder dersom minst 12 måneder opptjenes som overstyrmann på skip med bruttotonnasje 500 eller mer.

(3) Kompetansesertifikat dekksoffiser klasse 1 gir enerett til tittelen sjøkaptein.

§29 *Fritidsskippersertifikat*

(1) Fritidsskippersertifikat gir rett til å føre fritidsfartøy med skroglengde opp til 24 meter, utenfor næringsvirksomhet, i fartsområdet stor kystfart.

(2) Fritidsskippersertifikat kan utstedes til den som er fylt 18 år og har

a) bestått eksamen som dekker vedlegg III tabell A-II/3,

fritidsskippereksamen avlagt hos kursarrangør godkjent av

Sjøfartsdirektoratet eller har vært innehaver av et dekksoffisersertifikat

utstedt etter STCW-konvensjonen,

b) minst 12 måneders fartstid som nevnt i § 24, disponert og regelmessig brukt et fartøy med største lengde større enn åtte meter i minst tre år eller bestått praktisk utsjekk ved godkjent skole,

c) har erklæring fra lege om tilfredsstillende syn, hørsel og fargesyn etter § 30.

(3) Ved sykdom eller annen helsesvikt kan fritidsskippersertifikat nektes utstedt etter en konkret vurdering i det enkelte tilfelle dersom helsetilstanden medfører økt risiko for egen eller andres sikkerhet.

(4) Innehaver av fritidsbåtskippersertifikat har samme rettigheter som innehaver av fritidsskippersertifikat.

(5) Fartsområdet for fritidsskippersertifikatet kan utvides etter relevant tilleggsopplæring.

§30 *Helseerklæring for fritidsskipper*

(1) Fritidsskipper anses å ha tilfredsstillende syn, fargesans og hørsel når lege erklærer at kravene i denne bestemmelsen er oppfylt.

(2) Synsevnen skal være minst 0,5 når begge øynene undersøkes samtidig.

Dersom synsstyrken på ett øye er mindre enn 0,05 må synsstyrken på det andre øyet være minst 0,6, eventuelt med optisk korreksjon. Dersom kravet til synsevnen bare kan oppnås med optisk korreksjon, anses kravet oppfylt dersom vedkommende bruker optisk korreksjon under virksomhet som fritidsskipper.

(3) Synsfeltet skal være normalt på minst ett øye og fargesynet undersøkt med Ishiharas tavler eller likeverdig test skal være normalt.

(4) Det skal ikke foreligge større hørselstap enn 40 dB ved frekvensene 500-2000 Hz og 60 dB ved 3000-4000 Hz. Kravet kan oppnås ved bruk av høreapparat.

§31 *Fiskeskippersertifikat klasse C*

(1) Fiskeskippersertifikat klasse C gir rett til å tjenestegjøre som

a) ansvarshavende vaktoffiser på fiskefartøy bruttotonnasje under 50 og største lengde mellom 10,67 og 24 meter i fartsområdet bankfiske I,

b) skipsfører på fiskefartøy med bruttotonnasje under 50 og største lengde mellom 10,67 og 15 meter i fartsområdet bankfiske I.

(2) Fiskeskippersertifikat klasse C kan utstedes til den som er fylt 18 år, har erklæring fra lege om tilfredsstillende syn, fargesans og hørsel etter § 30, bestått eksamen som dekker vedlegg III tabell A-II/3 eller godkjent fritidsskippereksamen, har gyldig Short Range Certificate (SRC/VHF) utstedt av Telenor Maritim Radio, gyldig sikkerhetsopplæring for fiskere og har minst 12 måneders fartstid på fiskefartøy med største lengde 10,67 eller mer.

§ 32 *Kompetansesertifikat Fiskeskipperklasse B og A*

(1) Kompetansesertifikat fiskeskipper klasse B gir rett til å tjenestegjøre på fiskefartøy med bruttotonnasje under 500 i fartsområdet bankfiske II og Nord- og Østersjøfart som

- a) ansvarshavende vaktoffiser
- b) overstyrmann
- c) skipsfører.

(2) Kompetansesertifikat fiskeskipper klasse A gir rett til å tjenestegjøre på fiskefartøy som

- a) ansvarshavende vaktoffiser uavhengig av størrelse og fartsområde,
- b) overstyrmann uavhengig av størrelse og fartsområde,
- c) skipsfører på fiskefartøy med bruttotonnasje opp til 500.

(3) Innehaver av kompetansesertifikat fiskeskipper klasse A kan være skipsfører på fiskefartøy med bruttotonnasje 500 eller mer dersom innehaver i tillegg har minst 12 måneders fartstid som ansvarshavende vaktoffiser på fiskefartøy med bruttotonnasje 500 eller mer.

(4) Kompetansesertifikat fiskeskipper klasse B og A kan utstedes til den som i tillegg til dokumentert fartstid og utdanning i henhold til relevant sertifikatklasse, er fylt 18 år klasse B og 19 år for klasse A, og har gyldig

- a) helseerklæring for arbeidstakere på skip,
- b) ROC eller høyere sertifikat,
- c) grunnleggende- og videregående sikkerhetskurs,
- d) opplæring i medisinsk behandling som dekker emnene angitt i vedlegg VI tabell A-VI/4-2.

(5) For å få utstedt kompetansesertifikat fiskeskipper klasse B kreves i tillegg til vilkårene i fjerde ledd, fullført utdanning og bestått eksamen som dekker emnene i vedlegg III tabell A-II/3, samt minst 24 måneders godkjent fartstid på sjøgående skip med største lengde 15 meter eller mer, hvorav minst seks måneder fartstid på fiskefartøy med største lengde 15 meter eller mer.

Innehaver av kompetansesertifikat fiskeskipper klasse C kan opptjene inntil 12 måneder av fartstiden på fiskefartøy med største lengde 10,67 meter eller mer.

(6) For å få utstedt kompetansesertifikat fiskeskipper klasse A kreves i tillegg til vilkårene i fjerde ledd, fullført utdanning og bestått eksamen som dekker emnene i vedlegg III tabell A-II/2, samt minst 24 måneders godkjent fartstid på sjøgående skip med største lengde 15 meter eller mer, hvorav minst seks måneder fartstid på fiskefartøy med største lengde 15 meter eller mer.

§33 *Ferdighetssertifikat brovakt*

(1) Sjøfolk som inngår i brovakten på sjøgående skip med bruttotonnasje 500 eller mer skal ha ferdighetssertifikat brovakt eller relevant kompetansesertifikat dekk.

(2) Ferdighetssertifikat brovakt kan utstedes til den som er fylt 16 år, har gyldig helseerklæring for arbeidstakere på skip, dokumentert kompetanse i henhold til vedlegg III tabell A-II/4 og enten har minst seks måneders fartstid med tilknytning til brovaktsoppgaver på sjøgående skip eller har fullført spesialopplæring som inkluderer minst to måneder på sjøgående skip.

(3) Fartstid etter denne bestemmelsen skal være knyttet til funksjoner i brovakten og omfatte plikter som utføres under direkte tilsyn av skipsfører, vakthavende dekksoffiser eller annet kvalifisert mannskap.

§34 *Ferdighetssertifikat matros*

(1) Sjøfolk som skal tjenestegjøre som matros på sjøgående skip med bruttotonnasje 500 eller mer skal ha ferdighetssertifikat matros.

(2) Ferdighetssertifikat matros kan utstedes til den som er fylt 18 år, oppfyller kravene til å få ferdighetssertifikat brovakt etter § 33 og i tillegg har dokumentert kompetanse i henhold til vedlegg III tabell A-II/5 og har enten minst 18 måneders fartstid på dekk på sjøgående skip eller har fullført godkjent opplæring og minst 12 måneders fartstid på dekk på sjøgående skip. Opplæring etter siste alternativ skal dokumenteres i godkjent opplæringsbok.

(3) Den som i tillegg dokumenterer gjennomført opplæring i emner som dekker vedlegg II tabell A-VI/6-1 og 6-2 kan få utstedt ferdighetssertifikat som inkluderer sikringskompetanse.

(4) Sjøfolk som har fartstid av minst 12 måneders varighet som matros på sjøgående skip i perioden 1. januar 2007 til 1. januar 2012 anses å oppfylle kravene i annet ledd. Søknad om utstedelse av ferdighetssertifikat matros etter dette ledd må sendes Sjøfartsdirektoratet innen 1. januar 2017.

§35 *Sertifikater begrenset til ikke-sjøgående skip*

(1) Kompetansesertifikat dekksoffiser som utelukkende gir rett til å tjenestegjøre på ikke-sjøgående skip kan utstedes dersom søker har opptjent relevant fartstid på ikke-sjøgående skip.

(2) For utstedelse og fornyelse av kompetansesertifikat begrenset til ikke-sjøgående skip kan kravet til sikkerhetsopplæring oppfylles ved gyldig grunnleggende sikkerhetskurs.

(3) Innehaver av kompetansesertifikat dekksoffiser begrenset til ikke-sjøgående skip kan løse kompetansesertifikat dekksoffiser på samme nivå gyldig for sjøgående skip etter seks måneders relevant fartstid på sjøgående skip.

5. SERTIFIKATKRAV MASKINAVDELING

§36 *Stillingsbetegnelser maskinoffiserer*

(1) Maskinsjef er den overordnede maskinoffiseren som har ansvar for skipets mekaniske framdrift og for drift og vedlikehold av mekaniske og elektriske installasjoner om bord.

(2) Førstemaskinist er den som har rang etter maskinsjef og overtar ansvaret etter første ledd dersom maskinsjefen blir ute av stand til å ivareta sine plikter.

(3) Ansvarshavende vaktoffiser i maskinrom er den som har ansvar for maskinvakten.

§37 *Felleskrav for kompetansesertifikat maskinoffiser og elektrikeroffiser*

(1) Kompetansesertifikat maskinoffiser og kompetansesertifikat

skipselektrikeroffiser kan utstedes til person er fylt 18 år og som har

- a) dokumentert fartstid og utdanning i henhold til relevant sertifikatklasse,
- b) gyldig helseerklæring for arbeidstakere på skip,
- c) gyldig grunnleggende og videregående sikkerhetskurs.

(2) Ved førstegangsutstedelse av kompetansesertifikat maskinoffiser og elektrikeroffiser skal kompetansen evalueres av assessor. Ved utstedelse av høyere sertifikat skal ny evaluering foretas dersom ytterligere utdanning er gjennomført etter førstegangsutstedelsen.

(3) Kompetansesertifikat med høyeste maskinsjefrettigheter for maskinoffiser klasse 2 og 3 utstedes ikke før nødvendig fartstid er opptjent og dokumentert.

(4) Den som i tillegg dokumenterer gjennomført opplæring i emner som dekker vedlegg II tabell A-VI/6-1 og 6-2 kan få utstedt kompetansesertifikat som inkluderer sikringskompetanse.

§38 *Kompetansesertifikat maskinoffiser klasse 4*

(1) Kompetansesertifikat maskinoffiser klasse 4 gir rett til å tjenestegjøre i maskinrom som

- a) vaktoffiser uavhengig av størrelse på framdriftskraft,
- b) førstemaskinist på skip med framdriftskraft opp til 750kW og fiskefartøy uavhengig av størrelse på framdriftskraft,
- c) maskinsjef på skip med framdriftskraft opp til 750kW og fiskefartøy med framdriftskraft opp til 1000kW.

(2) Innehaver av kompetansesertifikat maskinoffiser klasse 4 som har minst 6 måneders relevant fartstid opptjent etter at sertifikatet er utstedt, kan tjenestegjøre som maskinsjef på fiskefartøy og ikke-sjøgående skip med framdriftskraft opp til 1500kW dersom utdanning for høyere kompetansesertifikat maskinoffiser er gjennomført og rederiet foretar dokumentert utsjekk på det aktuelle fartøyet.

(3) For å få kompetansesertifikat maskinoffiser klasse 4 kreves i tillegg til kravene i § 37 fullført utdanning og bestått eksamen som dekker områdene i vedlegg IV tabell A-III/1, og følgende alternative fartstid

- a) minst 36 måneders kombinert verkstedsopplæring og fartstid, hvor minst 30 måneder skal være opptjent i maskinavdeling inkludert minst seks måneder maskinvakttjeneste som dekker områdene i vedlegg IV tabell A-III/4 under tilsyn av kvalifisert offiser, og minst en måned er opptjent etter utstedt vitnemål,
- b) minst 12 måneders kombinert verkstedsopplæring og fartstid,
- c) minst seks måneders fartstid med fagbrev som motormann.

(4) Fartstid etter tredje ledd bokstav b og c må inngå i godkjent opplæringsprogram med opplæring om bord, inkludert opplæring i maskinvakttjeneste som dekker områdene i vedlegg IV tabell A-III/4. Opplæring etter tredje ledd bokstav b og c skal dokumenteres i godkjent kadetttbok. Før fartstid etter tredje ledd bokstav b og c kan opptjenes, skal utdanning som dekker områdene i vedlegg IV tabell A-III/1 skal være fullført og bestått.

§39 *Kompetansesertifikat maskinoffiser klasse 3*

(1) Kompetansesertifikat maskinoffiser klasse 3 gir adgang til å tjenestegjøre i maskinrom som

- a) vaktoffiser uavhengig av framdriftskraft,
- b) førstemaskinist på skip med framdriftskraft opp til 3000 kW og fiskefartøy uavhengig av størrelse på framdriftskraft
- c) maskinsjef på skip med framdriftskraft opp til 750kW og fiskefartøy med framdriftskraft opp til 3000kW.

(2) Innehaver av kompetansesertifikat maskinoffiser klasse 3 som har minst 24 måneders fartstid som maskinoffiser kan tjenestegjøre som maskinsjef på skip med framdriftskraft opp til 3000 kW.

(3) For å få kompetansesertifikat maskinoffiser klasse 3 kreves i tillegg til kravene i §§ 37 og 38 bestått eksamen som dekker områdene i vedlegg IV tabell A-III/2 tilpasset framdriftskraft opp til 3000 kW og minst 12 måneders fartstid som maskinoffiser.

§40 *Kompetansesertifikat maskinoffiser klasse 2*

(1) Kompetansesertifikat maskinoffiser klasse 2 gir adgang til å tjenestegjøre i maskinrom som

- a) vaktoffiser uavhengig av framdriftskraft,
- b) førstemaskinist uavhengig av framdriftskraft
- c) maskinsjef på skip med framdriftskraft opp til 750kW og fiskefartøy med framdriftskraft opp til 3000kW.

(2) Innehaver av kompetansesertifikat maskinoffiser klasse 2 som har 24 måneders fartstid som maskinoffiser kan tjenestegjøre som maskinsjef på skip med framdriftskraft opp til 3000kW og på fiskefartøy uavhengig av framdriftskraft.

(3) For å få kompetansesertifikat maskinoffiser klasse 2 kreves i tillegg til kravene i §§ 37 og 38 fullført utdanning og bestått eksamen som dekker områdene i vedlegg IV tabell A-III/2 og minst 12 måneders fartstid som maskinoffiser.

§41 *Kompetansesertifikat maskinoffiser klasse 1*

(1) Kompetansesertifikat maskinoffiser klasse 1 gir rett til å tjenestegjøre i maskinrom på skip og fiskefartøy uavhengig av framdriftskraft som

- a) vaktoffiser,
- b) førstemaskinist,
- c) maskinsjef.

(2) For å få utstedt kompetansesertifikat maskinoffiser klasse 1 kreves i tillegg til kravene i §§ 37 og 38 kreves fullført og bestått eksamen som dekker områdene i vedlegg IV tabell A-III/2 og minst 36 måneders fartstid som maskinoffiser hvorav minst 12 måneder er opptjent i stilling som krever kompetansesertifikat maskinoffiser klasse 2.

§ 42 *Ferdighetssertifikat maskinvakt*

(1) Sjøfolk som inngår i maskinvakten på *sjøgående* skip med framdriftskraft 750 kW eller mer skal ha ferdighetssertifikat maskinvakt eller kompetansesertifikat maskin.

(2) Ferdighetssertifikat maskinvakt kan utstedes til den som er fylt 16 år, har gyldig helseerklæring for arbeidstakere på skip, dokumentert kompetanse i henhold til vedlegg IV tabell A-III/4 og har enten minst seks måneders fartstid med tilknytning til maskinvaktoppgaver eller har fullført spesialopplæring som inkluderer minst to måneder på skip.

(3) Fartstid etter denne bestemmelsen skal være knyttet til funksjoner i maskinvakten og omfatte plikter som utføres under direkte tilsyn av maskinsjef, vakthavende maskinist eller annet kvalifisert mannskap.

§43 *Ferdighetssertifikat motormann*

(1) Sjøfolk som skal være motormann på *sjøgående* skip med framdriftskraft 750 kW eller mer skal ha ferdighetssertifikat motormann eller kompetansesertifikat maskin.

(2) Ferdighetssertifikat motormann kan utstedes til den som er fylt 18 år, oppfyller kravene til å få ferdighetssertifikat maskinvakt etter § 42 og i tillegg har dokumentert kompetanse i henhold til vedlegg IV tabell A-III/5 og har enten minst 12 måneders fartstid i maskinavdeling på skip eller minst seks måneders fartstid i maskinavdeling på skip som ledd i en godkjent opplæring. Opplæring etter siste alternativ skal dokumenteres i godkjent opplæringsbok.

(3) Den som i tillegg dokumenterer gjennomført opplæring i emner som dekker vedlegg II tabell A-VI/6-1 og 6-2 kan få utstedt ferdighetssertifikat som inkluderer sikringskompetanse.

(4) Sjøfolk som har fartstid av minst 12 måneders varighet som motormann på skip i perioden 1. januar 2007 til 1. januar 2012 anses å ha oppfylt kravene til fartstid og kompetanse. Søknad om utstedelse av ferdighetssertifikat motormann etter dette ledd må sendes Sjøfartsdirektoratet innen 1. januar 2017.

§44 *Kompetansesertifikat skipselektrikeroffiser*

(1) Kompetansesertifikat skipselektrikeroffiser gir rett til å tjenestegjøre som elektrikeroffiser på *sjøgående* skip med framdriftskraft på 750 kW eller mer.

(2) For å få kompetansesertifikat skipselektrikeroffiser kreves i tillegg til § 37 fullført utdanning og bestått eksamen som dekker områdene i vedlegg IV tabell A-III/6 og følgende alternative fartstid

- a) minst 36 måneders kombinert verkstedsopplæring og fartstid, hvor minst 30 måneder skal være opptjent i maskinavdeling og minst en måned er opptjent etter utstedt vitnemål,
- b) minst 12 måneders kombinert verkstedsopplæring og fartstid som del av godkjent opplæringsprogram med opplæring om bord. Opplæring etter dette alternativet skal dokumenteres i godkjent opplæringsbok. Utdanning som dekker områdene i vedlegg IV tabell A-III/7 skal være fullført og bestått før fartstid etter dette alternativet kan opptjenes.

(3) Sjøfartsdirektoratet kan i det enkelte tilfelle tillate at tilstrekkelig kvalifisert person kan utføre nærmere angitte funksjoner i vedlegg IV tabell A-III/6.

(4) Sjøfolk som har fartstid av minst 12 måneders varighet i stilling som elektriker på skip med framdriftskraft 750 kW eller mer i perioden 1. januar 2007 til 1. januar 2012, og dokumenterer gjennomført utdanning som dekker områdene i vedlegg IV tabell A-III/6 og blir evaluert av assessor etter denne tabellen anses å ha oppfylt kravene til fartstid og kompetanse. Søknad om utstedelse av kompetansesertifikat skipselektrikeroffiser etter dette ledd må sendes Sjøfartsdirektoratet innen 1. januar 2017.

§45 *Ferdighetssertifikat skipselektriker*

(1) Sjøfolk som skal tjenestegjøre som skipselektriker på sjøgående skip med framdriftskraft 750 kW eller mer skal ha ferdighetssertifikat skipselektriker eller kompetansesertifikat skipselektrikeroffiser.

(2) Ferdighetssertifikat skipselektriker kan utstedes til den er fylt 18 år, har gyldig helseerklæring for arbeidstakere på skip og som har enten

- a) minst 12 måneders fartstid som inkluderer opplæring som skipselektriker på skip,
- b) fullført godkjent opplæring, herunder minst seks måneders fartstid på skip, eller
- c) kvalifikasjoner som dekker vedlegg IV tabell A-III/7 og minst tre måneders fartstid på skip.

(3) Sjøfartsdirektoratet kan i det enkelte tilfelle tillate at tilstrekkelig kvalifisert person kan utføre nærmere angitte funksjoner i vedlegg IV tabell A-III/7.

(4) Den som i tillegg dokumenterer gjennomført opplæring i emner som dekker vedlegg II tabell A-VI/6-1 og 6-2 kan få utstedt ferdighetssertifikat som inkluderer sikringskompetanse.

(5) Sjøfolk som har fartstid av minst 12 måneders varighet som elektriker på skip i perioden 1. januar 2007 til 1. januar 2012 anses å ha oppfylt kravene til fartstid og kompetanse. Søknad om utstedelse av ferdighetssertifikat skipselektriker etter dette ledd må sendes Sjøfartsdirektoratet innen 1. januar 2017.

6. TILLEGGSKRAV KNYTTET TIL RADIO-, BEREDSKAPS-, SIKKERHETS- OG REDNINGSOPPGAVER, FØRSTEHJELP, ANDRE MEDISINSKE OPPGAVER OG SKIPSKOKK

§46 *Krav til radiooperatør*

Radiooperatør skal ha skal minst ha ROC sertifikat for radiodekningsområde A1. Radiooperatør som tjenestegjør på skip og flyttbare innretninger i radiodekningsområdene A2, A3 eller A4 skal ha GOC.

§ 47 *Krav til fører av mob-båt og redningsfarkost*

(1)Fører av redningsfarkost og mob-båt, unntatt hurtiggående mob-båt, skal ha ferdighetssertifikat for fører av redningsfarkost og mob-båt eller kompetansesertifikat som omfatter emner som følger av vedlegg II tabell A-VI/2-1.

(2)Ferdighetssertifikat for fører av redningsfarkost og mob-båt kan utstedes til den som er fylt 18 år, har minst 12 måneders fartstid eller har gjennomført godkjent opplæring inkludert minst seks måneders fartstid og dokumentert kompetanse i henhold til vedlegg II tabell A-VI/2-1. Slik opplæring kan gjennomføres etter bestått grunnleggende sikkerhetskurs.

(3)Kompetansen nevnt i annet ledd demonstreres på den måten som framgår av vedlegg II tabell A-VI/2-1 kolonne 3 av ferdighetene til å påta seg oppgaver og plikter som følger av kolonne 1 etter kriteriene for bedømmelse i kolonne 4.

(4)Ferdigheter på følgende områder angitt i vedlegg II tabell A-VI/2-1 kan vedlikeholdes om bord:

- a) ta ansvar for redningsfarkosten eller mob-båten ved og etter låring,
 - .1 forstå merking av redningsfarkost og mob-båt med hensyn til maksimalt antall personer,
 - .2 gi korrekte kommandoer for låring og bording av redningsfarkosten og mob-båten, gå klar av skipet og gå fra borde,
 - .3 forberede og sikkert låre redningsfarkosten og mob-båten raskt klar av skipssiden,
 - .4 sikkert berge redningsfarkost og mob-båt.
- b) håndtere overlevende, redningsfarkost og mob-båt etter å ha forlatt skipet,
 - .1 ro og styre redningsfarkosten og mob-båten, og styre etter kompass,
 - .2 bruke hvert enkelt utstyr i redningsfarkosten og mob-båten, unntatt pyroteknisk utstyr,
 - .3 sette opp utstyr for lette lokalisering.
- c) bruk av lokaliseringssystemer, herunder kommunikasjons- og signalutstyr, og bærbart radioutstyr,
- d) førstehjelp til overlevende.

(6) Innehaver av ferdighetssertifikat etter denne bestemmelsen skal minst hvert femte år dokumentere at ferdighetene for å kunne påta seg oppgaver og ansvar som angitt i vedlegg II tabell A-VI/2-1 kolonne 1 er vedlikeholdt. For sjøfolk som har tjenestegjort minst 12 av de siste 60 måneder på skip som har sikkerhetsstyringssystem som ivaretar krav om sikkerhetskompetanse, er godkjent kurs av begrenset omfang tilstrekkelig.

§ 48 *Krav til fører av hurtiggående mob-båt*

(1) Fører av hurtiggående mob-båt skal ha ferdighetssertifikat for fører av hurtiggående mob-båt.

(2) Ferdighetssertifikat for fører av hurtiggående mob-båt kan utstedes til den som i tillegg til kompetansesertifikat eller ferdighetssertifikat etter § 47, har gjennomført godkjent opplæring og dokumenterer kompetanse i henhold til vedlegg VI tabell A-VI/2-2.

(3) Kompetansen nevnt i annet ledd demonstreres på den måten som framgår av vedlegg VI tabell A-VI/2-2 kolonne 3 av ferdighetene til å påta seg oppgaver og plikter som følger av kolonne 1 etter kriteriene for bedømmelse i kolonne 4.

(4) Ferdigheter på følgende områder angitt i vedlegg VI tabell A-VI/2-2 kan vedlikeholdes om bord

- a) ta kommando over en hurtiggående mob-båt under og etter låring,
- b) håndtere en hurtiggående mob-båt under rådende vær – og sjøforhold,
- c) bruke kommunikasjons- og signalutstyr mellom den hurtiggående mob-båten og helikopter og skip,
- d) bruke nødutstyret som føres om bord i mob-båten,
- e) gjennomføre søk under hensyn til miljøfaktorer.

(5) Innehaver av ferdighetssertifikat etter denne bestemmelsen må hvert femte år dokumentere at ferdighetene for å kunne påta seg oppgaver og ansvar som angitt i vedlegg VI tabell A-VI/2-2 kolonne 1 er vedlikeholdt. For sjøfolk som har tjenestegjort minst 12 av de siste 60 måneder på skip som har sikkerhetsstyringssystem som ivaretar krav om sikkerhetskompetanse, er godkjent kurs av begrenset omfang tilstrekkelig.

§ 49 *Krav til sjøfolk som skal gi førstehjelp*

(1) Sjøfolk som er utpekt til å gi førstehjelp skal ha ferdighetssertifikat for førstehjelp eller kompetansesertifikat.

(2) Ferdighetssertifikat for førstehjelp kan utstedes til den som dokumenterer kompetansen i henhold til vedlegg II tabell A-VI/4-1. Slik opplæring gjennomføres etter bestått grunnleggende sikkerhetskurs.

(3) Kompetansen nevnt i annet ledd demonstreres på den måten som framgår av vedlegg II tabell A-VI/4-1 kolonne 3 av ferdighetene som framgår av kolonne 1 og bedømmelse etter kriteriene som framgår av kolonne 4.

§ 50 *Krav til sjøfolk som skal gi medisinsk behandling*

(1) Sjøfolk som skal ha ansvar for medisinsk behandling om bord skal ha ferdighetssertifikat for medisinsk behandling eller kompetansesertifikat dekksoffiser.

(2) Ferdighetssertifikat for medisinsk behandling kan utstedes til den som dokumenterer å ha kompetanse i henhold til vedlegg VI tabell A-VI/4-2. Slik opplæring gjennomføres etter bestått opplæring jf. § 49.

(3) Kompetansen nevnt i annet ledd demonstreres på den måten som framgår av vedlegg VI tabell A-VI/4-2 kolonne 3 av ferdighetene som framgår av kolonne 1 og bedømmelse etter kriteriene som framgår av kolonne 4.

(4) Innehaver av ferdighetssertifikat medisinsk behandling eller kompetansesertifikat dekksoffiser skal minst hvert femte år gjennomgå opplæring som sikrer vedlikehold av

- a) grunnleggende kjennskap til fysiologi, symptomlære og terapi,
- b) utvalgte emner i forebyggende medisin, særlig i individuell og kollektiv hygiene og eventuelle forebyggende tiltak,
- c) praktisk ferdighet i grunnleggende behandling av syke og i rutiner for medisinsk begrunnet rømning,
- d) god kjennskap til framgangsmåtene ved bruk av telemedisin.

§ 51 *Krav til brannslukningsleder*

(1) Sjøfolk som blir utpekt til å lede brannslukning om bord skal ha ferdighetssertifikat for brannslukningsledelse eller kompetansesertifikat.

(2) Ferdighetssertifikat for brannslukningsledelse kan utstedes til den som dokumenterer å ha kompetanse i henhold til vedlegg II tabell A-VI/3. Slik opplæring gjennomføres etter bestått grunnleggende sikkerhetskurs.

(3) Kompetanse som nevnt i annet ledd demonstreres på den måten som framgår av vedlegg II tabell A-VI/3 kolonne 3 av ferdighetene som framgår av kolonne 1 og bedømmelse etter kriteriene som framgår av kolonne 4.

(5) Følgende ferdigheter innenfor ledelse av brannslukningsoperasjoner angitt i vedlegg II tabell A-VI/3 kan vedlikeholdes om bord

- a) rutiner for brannslukking til havs og i havn med særlig vekt på organisering, taktikk og kommando,
- b) kommunikasjon og samordning under brannslukningsoperasjoner,
- c) ventilasjonskontroll, herunder avsugsvifte for røyk,
- d) kontroll av drivstoff og elektriske anlegg,
- e) faremomenter ved brannslukningsprosessen,
- f) brannsikring og brannfarer knyttet til lagring og håndtering av materialer,
- g) ansvar for og kontroll av skadde personer,
- h) rutiner for samordning med brannslukningsmannskaper på land.

(6) Innehaver av ferdighetssertifikat etter denne bestemmelsen må hvert femte år dokumentere at ferdighetene for å kunne påta seg oppgaver og ansvar som angitt i vedlegg II tabell A-VI/3 kolonne 1 er vedlikeholdt. For sjøfolk som har tjenestegjort minst 12 av de siste 60 måneder på skip som har sikkerhetsstyringssystem som ivaretar krav om sikkerhetskompetanse, er godkjent kurs av begrenset omfang tilstrekkelig.

§ 52 *Skipskokk*

(1) For å kunne gjøre tjeneste som kokk om bord på norske skip kreves kokkesertifikat.

(2) Kokkesertifikat tilkommer den som har:

- a) bestått godkjent eksamen, jf. tredje ledd; og
- b) minst 3 års praktisk og teoretisk opplæring i kjøkkenfag.

(3) Som eksamen i henhold til annet ledd bokstav a ovenfor godkjennes

- a) videregående kurs I, kokkfag (sjø/ land) med gjennomført og bestått praktisk prøve; eller
- b) ettårig kurs i kokkefag på grunnlag av yrkespraksis; eller
- c) fullstendig lærlingskole kokkfag; eller
- d) fagprøve i kokkefaget; eller
- e) fagprøve i institusjonskokkfaget; eller
- f) annen eksamen som minst omfatter godkjente prøver i henhold til ILO-konvensjon nr. 69 (1946), artikkel 4, pkt. 3.

(4) Som praktisk opplæring i henhold til annet ledd bokstav b ovenfor godkjennes: praksis i kjøkkenfag på skip, flyttbare innretninger og installasjoner til sjøs, læretid eller praksis i kjøkken i hotell- og restaurantfaget, utdanningstid ved kurs i kokkfag i videregående skole vurdert etter regler for lærlinger i hotell- og restaurantfaget eller annen relevant praktisk opplæring og yrkespraksis etter Sjøfartsdirektoratets vurdering i det enkelte tilfelle.

(5) Den praktiske opplæring som kreves i henhold til fjerde ledd kan fravikes etter nærmere regler fastsatt av Sjøfartsdirektoratet, ved systematisk opplæring, forutsatt at fullstendig godkjent opplæringsprogram er gjennomgått.

(6) Sjøfartsdirektoratet avgjør nærmere hva som skal godkjennes av praktisk opplæring.

(7) Gyldig helseerklæring for arbeidstakere på skip.

§ 53 *Dispensasjon for skipskokk*

(1) Sertifikat utstedt etter ILO-konvensjon nr 69, samt andre utenlandske sertifikat som kan likestilles med kokkesertifikat etter § 52 anerkjennes.

(2) På skip hvor flertallet av mannskapet er utenlandske eller dersom kokk med sertifikat ikke kan skaffes uten uforholdsmessige vanskeligheter, kan rederiet benytte person som ikke har kokkesertifikat under forutsetning av at rederiet dokumenterer utsjekk av vedkommendes kokkeferdigheter. Utsjekk skal minst dekke ferdighet i matlaging, ernæringskunnskap og mathygiene, herunder behandling og lagring.

(3) Sjøfartsdirektoratet kan tillate at det tilsettes kokk som har fullført fagopplæring i land når det inngår som ledd i tilleggsutdanning for å kvalifisere seg for å få kokksertifikat eller for å ta videreutdanning for læreryrket. Slik tillatelse kan ikke fornyes utover en periode på 6 mnd.

(4) Sjøfartsdirektoratet kan fastsette nærmere instruks til bruk for mønstringsmyndigheten ved ansettelse av personer som ikke innehar det påbudte sertifikat.

7. TILLEGGSKRAV TIL SJØFOLK PÅ FLYTTBARE INNRETNINGER, PASSASJERSKIP, TANKSKIP, HURTIGGÅENDE FARTØY OG VISSE TYPER ANDRE SKIP

§ 54 *Krav til opplæring og kvalifikasjoner for sjøfolk som skal ivareta bestemte plikter på oljetankskip og kjemikalietankskip*

(1) Sjøfolk som skal ivareta bestemte plikter og ansvarsområder i tilknytning til last eller lasteutstyr på olje- eller kjemikalietankskip skal ha ferdighetssertifikat for gjennomført grunnleggende opplæring i lasteoperasjoner på oljetankskip og kjemikalietankskip.

(2) Ferdighetssertifikat for gjennomført grunnleggende opplæring i lasteoperasjoner på oljetankskip og kjemikalietankskip kan utstedes til den som i tillegg til gjennomført grunnleggende sikkerhetskurs har

- a) gjennomført og bestått godkjent kurs som dekker kompetansene i vedlegg VI tabell A-V/1-1-1, eller
- b) har minst tre måneders fartstid på olje- eller kjemikalietankskip og dokumenterer opplæring som dekker kompetansene i vedlegg VI tabell A-V/1-1-1.

(3) Kompetanse som nevnt i annet ledd skal demonstreres på den måten som framgår av vedlegg VI tabell A-V/1-1-1 kolonne 3 av ferdighetene som framgår av kolonne 2 og bedømmelse etter kriteriene i kolonne 4.

§ 55 Krav til opplæring og kvalifikasjoner for sjøfolk som skal lede lasteoperasjoner mv på oljetankskip

(1) Skipsfører, maskinsjef, overstyrmann, førstemasjinst og andre sjøfolk som har direkte ansvar for lasting, lossing, omsorg for lasten underveis, arbeid med lasten, rengjøring av tanker eller andre oppgaver relatert til lasten på oljetankskip skal ha ferdighetssertifikat for ledelse av lasteoperasjoner på oljetankskip.

(2) Ferdighetssertifikat for ledelse av lasteoperasjoner på oljetankskip kan utstedes til den som i tillegg til å oppfylle kravene for å kunne få ferdighetssertifikat etter § 54 har minst tre måneder fartstid på oljetankskip i stilling på dekk eller maskin, og har gjennomført og bestått godkjent kurs som dekker kompetansene i vedlegg VI tabell A-V/1-1-2.

(3) Kompetanse som nevnt i annet ledd skal demonstreres på den måten som framgår av vedlegg VI tabell A-V/1-1-2 kolonne 3 av ferdighetene som framgår av kolonne 2 og bedømmelse etter kriteriene i kolonne 4.

(4) Ferdighetssertifikat etter denne bestemmelsen kan fornyes for innehaver som dokumenterer minst tre måneders fartstid i løpet av de siste fem år. Fartstiden skal omfatte oppgaver som angitt i første ledd og være opptjent på oljetankskip eller i stilling på flyttbar innretning som omfatter tilsvarende oppgaver. Den som ikke har slik fartstid kan i stedet gjennomføre og bestå kurs jf annet ledd.

§ 56 Krav til opplæring og kvalifikasjoner for sjøfolk som skal lede lasteoperasjoner mv på kjemikalietankskip

(1) Skipsfører, maskinsjef, overstyrmann, førstemasjinst og andre sjøfolk som har direkte ansvar for lasting, lossing, omsorg for lasten underveis, arbeid med lasten, rengjøring av tanker eller andre oppgaver relatert til lasten på kjemikalietankskip skal ha ferdighetssertifikat for ledelse av lasteoperasjoner på kjemikalietankskip.

(2) Ferdighetssertifikat for ledelse av lasteoperasjoner på kjemikalietankskip kan utstedes til den som i tillegg til å oppfylle kravene for å kunne få ferdighetssertifikat etter § 54 har minst tre måneder fartstid på kjemikalietankskip i stilling på dekk eller maskin, og har gjennomført og bestått godkjent kurs som dekker kompetansene i vedlegg VI tabell A-V/1-1-3.

(3) Kompetanse som nevnt i annet ledd skal demonstreres på den måten som framgår av vedlegg VI tabell A-V/1-1-3 kolonne 3 av ferdighetene som framgår av kolonne 2 og bedømmelse etter kriteriene i kolonne 4.

(4) Ferdighetssertifikat etter denne bestemmelsen kan fornyes for innehaver som dokumenterer minst tre måneders fartstid i løpet av de siste fem år. Fartstiden skal omfatte oppgaver som angitt i første ledd og være opptjent på kjemikalietankskip eller i stilling på flyttbar innretning som omfatter tilsvarende oppgaver. Den som ikke har slik fartstid kan i stedet gjennomføre og bestå kurs jf annet ledd.

§ 57 Krav til opplæring og kvalifikasjoner for sjøfolk som skal ivareta bestemte plikter på gasstankskip

(1) Sjøfolk som skal ivareta bestemte plikter og ansvarsområder i tilknytning til last eller lasteutstyr på gasstankskip skal ha ferdighetssertifikat for gjennomført grunnleggende opplæring i lasteoperasjoner på gasstankskip.

(2) Ferdighetssertifikat for gjennomført grunnleggende opplæring i lasteoperasjoner på gasstankskip kan utstedes til den som i tillegg til gjennomført grunnleggende sikkerhetskurs har

- a) gjennomført og bestått godkjent kurs som dekker kompetansene i vedlegg VI tabell A-V/1-2-1, eller
- b) har minst tre måneders fartstid på gasstankskip og dokumenterer opplæring som dekker kompetansene i vedlegg VI tabell A-V/1-2-1.

(3) Kompetanse som nevnt i annet ledd skal demonstreres på den måten som framgår av vedlegg VI tabell A-V/1-2-1 kolonne 3 av ferdighetene som framgår av kolonne 2 og bedømmelse etter kriteriene i kolonne 4.

§ 58 Krav til opplæring og kvalifikasjoner for sjøfolk som skal lede lasteoperasjoner mv på gasstankskip

(1) Skipsfører, maskinsjef, overstyrmann, førstemaskekinist og andre sjøfolk som har direkte ansvar for lasting, lossing, omsorg for lasten underveis, arbeid med lasten, rengjøring av tanker eller andre oppgaver relatert til lasten på gasstankskip skal ha ferdighetssertifikat for ledelse av lasteoperasjoner på gasstankskip.

(2) Ferdighetssertifikat for ledelse av lasteoperasjoner på gasstankskip kan utstedes til den som i tillegg til å oppfylle kravene for å kunne få ferdighetssertifikat etter § 57 har minst tre måneder fartstid på gasstankskip i stilling på dekk eller maskin, og har gjennomført og bestått godkjent kurs som dekker kompetansene i vedlegg VI tabell A-V/1-2-2.

(3) Kompetanse som nevnt i annet ledd skal demonstreres på den måten som framgår av vedlegg VI tabell A-V/1-2-2 kolonne 3 av ferdighetene som framgår av kolonne 2 og bedømmelse etter kriteriene i kolonne 4.

(4) Ferdighetssertifikat etter denne bestemmelsen kan fornyes for innehaver som dokumenterer minst tre måneders fartstid i løpet av de siste fem år. Fartstiden skal omfatte oppgaver som angitt i første ledd og være opptjent på gasstankskip eller i stilling på flyttbar innretning som omfatter tilsvarende oppgaver. Sjømann som ikke har slik fartstid kan i stedet gjennomføre og bestå kurs jf annet ledd.

§59 *Krav til sjøfolk som deltar i ankerhåndteringsoperasjoner offshore*

Skipsfører og dekksoffiser som skal tjenestegjøre på skip som deltar i ankerhåndteringsoperasjoner offshore skal ha gjennomgått opplæring i ankerhåndteringsoperasjoner etter vedlegg X. Rederiet skal dokumentere at opplæringen er relevant og tilstrekkelig for skipet og ankerhåndteringsoperasjonene i det aktuelle området.

§ 60 *Tilleggskrav til sjøfolk på passasjerskip*

(1) Sjøfolk på passasjerskip skal ha gjennomført og bestått godkjent kurs i passasjer- og krisehåndtering samt sikkerhet på passasjerskip dokumentert ved kursbevis fra opplæringsinstitusjonen.

(2) Kursbevis som nevnt i første ledd kan utstedes til den som har gjennomført og bestått opplæring som oppfyller kravene i vedlegg VII.

(3) Sjøfolk på passasjerskip skal minst hvert femte år gjennomføre og bestå godkjent oppdateringskurs eller på annen måte dokumentere at kompetansene er vedlikeholdt. Sjøfolk som ikke tjenestegjør på ro-ro passasjerskip kan begrense vedlikeholdet til kompetanse som er relevant for skipet sjøfolkene tjenestegjør på.

§ 61 *Krav om sikringsfamiliarisering for sjøfolk på skip og flyttbare innretninger som skal ha sikkerhets- og terrorberedskapsplan*

(1) Rederiet skal sørge for at sjøfolk på skip og flyttbare innretninger som skal ha sikkerhets- og terrorberedskapsplan får instruksjon eller opplæring i sikringsforhold for det aktuelle skipet eller innretningen slik at sjøfolkene er i stand til å

- a) rapportere hendelser, herunder om pirat- eller væpnet angrep, og trussel om slike ,
- b) kjenne rutinene som skal følges når en sikringstrussel oppdages,
- c) ta del i sikringsrelaterte nød- og beredskapsrutiner.

(2) For sjøfolk som er tildelt særlig ansvar innenfor sikring skal sikringsfamiliariseringen også omfatte pliktene sjøfolkene er tildelt.

(3) Opplæring eller instruksjon etter første ledd skal foretas av skipets eller innretningens sikkerhets- og terrorberedskapsoffiser eller annen tilsvarende kvalifisert person. Opplæringen eller instruksjonen skal gjennomføres før sjøfolk gjør tjeneste om bord.

§ 62 Krav om opplæring av sjøfolk på skip og flyttbar innretning som skal ha sikkerhets- og terrorberedskapsplan

(1) Sjøfolk på skip eller flyttbar innretning som skal ha sikkerhets- og terrorberedskapsplan, som ikke er tildelt særlige plikter innenfor sikring, skal ha ferdighetssertifikat for gjennomgått kurs i sikringsbevissthet, annet ferdighetssertifikat eller kompetansesertifikat som dekker emnene i vedlegg II tabell A-VI/6-1.

(2) Ferdighetssertifikat for gjennomgått kurs i sikringsbevissthet kan utstedes til den som dokumenterer å ha kompetanse som beskrevet i vedlegg II A-VI/6-1 kolonne 1 og minstekrav til kunnskap, forståelse og dyktighet i kolonne 2.

(3) Kompetansen nevnt i annet ledd demonstreres på den måten som framgår av vedlegg II tabell A-VI/6-1 kolonne 3 og bedømmelse etter kriteriene i kolonne 4.

(4) Fram til 1. januar 2014 kan sjøfolk som før 1. januar 2012 har startet opptjening av fartstid på flyttbar innretning eller sjøgående skip dokumentere kravene til kompetanse nevnt i annet ledd på en av følgende måter

- a) opptjent minst seks måneders fartstid i perioden 1. januar 2009 til 1. januar 2012,
- b) utført sikringsoppgaver som anses likeverdige med tjeneste på sjøgående fartøy innenfor perioden nevnt i bokstav a,
- c) bestått godkjent prøve,
- d) gjennomført og bestått godkjent opplæring.

(5) Ferdighetssertifikat for gjennomført kurs i sikringsbevissthet utstedes av godkjent opplæringsinstitusjon. Ferdighetssertifikat utstedt etter fjerde ledd utstedes av Sjøfartsdirektoratet.

§ 63 Krav til sjøfolk som har særlig ansvar innenfor sikring på skip og flyttbar innretning som skal ha sikkerhets- og terrorberedskapsplan

(1) Sjøfolk på skip og flyttbar innretning som skal ha sikkerhets- og terrorberedskapsplan og som er tildelt særlige plikter innenfor sikring skal ha ferdighetssertifikat for sjøfolk med særlige sikringsplikter, annet ferdighetssertifikat eller kompetansesertifikat som dekker emnene i vedlegg II tabell A-VI/6-2.

(2) Ferdighetssertifikat for sjøfolk med særlige sikringsplikter kan utstedes til den som dokumenterer å ha kompetanse som beskrevet i vedlegg tabell A-VI/6-2 kolonne 1 og minstekrav til kunnskap, forståelse og dyktighet som beskrevet i kolonne 2.

(3) Kompetanse nevnt i annet ledd demonstreres på den måten som framgår av vedlegg II tabell A-VI/6-2 kolonne 3, med bedømmelse etter kriteriene i kolonne 4 og eksamen etter kolonne 2.

(4) Fram til 1. januar 2014 kan sjøfolk som før 1. januar 2012 har startet opptjening av fartstid på flyttbar innretning eller sjøgående skip dokumentere kravene til kompetanse nevnt i annet ledd på en av følgende måter

a) opptjent minst seks måneders fartstid i perioden 1. januar 2009 til 1. januar 2012,

b) utført sikringsoppgaver som anses likeverdige med tjeneste på sjøgående fartøy innenfor perioden nevnt i bokstav a,

c) bestått godkjent prøve,

d) gjennomført og bestått godkjent opplæring.

(5) Ferdighetssertifikat sjøfolk med særlige sikringsplikter utstedes av godkjent opplæringsinstitusjon. Ferdighetssertifikat utstedt etter fjerde ledd utstedes av Sjøfartsdirektoratet.

§ 64 *Krav til sikkerhets- og terrorberedskapsoffiser*

(1) Sjøfolk som skal være sikkerhets- og terrorberedskapsoffiser om bord skal ha ferdighetssertifikat sikringsoffiser.

(2) Ferdighetssertifikat for sikringsoffiser kan utstedes til den som dokumenterer å ha kompetanse i henhold til vedlegg VIII tabell A-VI/5 kolonne 1 og minst 12 måneders fartstid på flyttbar innretning eller sjøgående skip som offiser.

(3) Kompetansen nevnt i annet ledd demonstreres på den måten som framgår av vedlegg VIII tabell A-VI/5 kolonne 3 av ferdighetene som framgår av kolonne 1 og bedømmelse etter kriteriene som framgår av kolonne 4.

(4) Ferdighetssertifikat for sikringsoffiser utstedes av godkjent utdanningsinstitusjon.

§ 65 *Krav om sikkerhetskurs og kvalifikasjonsbevis for sjøfolk på hurtiggående fartøy*

(1) Skipsfører, overstyrmenn og vakthavende offiserer på hurtiggående fartøy skal ha gjennomført og bestått godkjent kurs for navigatører på hurtiggående fartøy dokumentert ved gyldig kvalifikasjonsbevis for navigatører på hurtiggående skip. Andre sjøfolk som har tjenestested på bro under fart skal ha gjennomført og bestått godkjent kurs i operasjon av hurtiggående fartøy dokumentert ved gyldig kvalifikasjonsbevis for brobesetning på hurtiggående fartøy. Assessor godkjent for hurtiggående fartøy skal evaluere kompetansenivået hos dekksoffiserer. Evalueringen skal skje ved fartøysspesifikk og farvannsspesifikk utsjekk fastsatt av rederiet.

(2) Kvalifikasjonsbevis for navigatører på hurtiggående fartøy og kvalifikasjonsbevis for brobesetning på hurtiggående fartøy er gyldig i fem år fra utstedelsesdato. Fornyelse av kvalifikasjonsbeviset krever at innehaver i løpet av de siste seks måneder før gyldighetstiden utløper gjennomfører og består godkjent oppdateringskurs.

(3) Innehaver av kvalifikasjonsbevis som nevnt i annet ledd skal i perioden 24 til 30 måneder etter utstedelses- eller fornyelsesdato gjennomføre og bestå godkjent oppdateringskurs eller gjennomføre trening om bord på skipet under instruksjon fra instruktør fra godkjent opplæringssted og vurdering av rederiets assessor godkjent for hurtiggående fartøy.

(4) På hurtiggående passasjerskip skal alle sjøfolk minst ha gjennomført og bestått grunnleggende sikkerhetskurs som nevnt i § 9.

(5) Dekksoffiserer som etter tidligere forskrift om kvalifikasjoner for sjøfolk har fått utstedt sertifikat med adgang til å føre fartøy med hastighet opp til 25 knop kan fortsatt føre slike fartøy.

§ 66 Tilleggskrav til skipsfører og dekksoffiserer på hurtiggående fartøy

(1) Skipsfører og dekksoffiserer på hurtiggående passasjerskip med bruttotonnasje under 50 skal minst ha kompetansesertifikat dekksoffiser klasse 5. Skipsfører skal ha førerrettigheter hvorav minst seks måneder fartstid som ansvarshavende vaktoffiser på bro på hurtiggående skip.

(2) Skipsfører og dekksoffiserer på hurtiggående fartøy med bruttotonnasje 50 opp til 500 skal minst ha kompetansesertifikat dekksoffiser klasse 4. Skipsfører skal ha førerrettigheter hvorav minst seks måneder som ansvarshavende vaktoffiser på hurtiggående fartøy.

(3) Skipsfører og dekksoffiserer på hurtiggående fartøy med bruttotonnasje 500 opp til 3000 skal minst ha kompetansesertifikat dekksoffiser klasse 3. Skipsfører skal ha førerrettigheter hvorav minst seks måneders fartstid som ansvarshavende vaktoffiser på hurtiggående skip.

(4) Skipsfører på hurtiggående fartøy med bruttotonnasje 3000 eller mer skal i tillegg til kompetansesertifikat dekksoffiser klasse 1 ha minst seks måneders fartstid som ansvarshavende vaktoffiser på hurtiggående skip.

§ 67 Sjøfolk på skip uten passasjersertifikat som kan føre 12 eller færre passasjerer

(1) På skip med største lengde under 15 meter som kan føre 12 eller færre passasjerer uten passasjersertifikat skal skipsfører minst ha fritidsskippersertifikat, gyldig helseerklæring for arbeidstakere på skip og grunnleggende sikkerhetskurs.

(2) På skip med største lengde 15 meter eller mer som kan føre 12 eller færre passasjerer uten passasjersertifikat skal skipsfører minst ha kompetansesertifikat dekksoffiser klasse 5. Skipets størrelse og fartsområde kan innebære krav om høyere sertifikat jf kapittel 4 sertifikatkrav dekksavdeling.

(3) Sjøfolk på skip som kan føre 12 eller færre passasjerer uten passasjersertifikat skal, uavhengig av skipets størrelse, ha gjennomført og bestått kurs i passasjer- og krisehåndtering som nevnt i § 60.

§ 68 Sjøfolk på skip som fører passasjerer på elver og innsjøer

(1) Skipsfører på passasjerfartøy med bruttotonnasje under 50 som kan føre inntil 100 passasjerer i tidsrommet 1. mai til 30. september på elver og innsjøer skal ha

- a) fritidsskippersertifikat,
- b) gjennomført og bestått begrenset sikkerhetskurs jf § 8 tredje ledd,
- c) gjennomført og bestått kurs i passasjer- og krisehåndtering jf § 60,
- d) gyldig helseerklæring som nevnt i § 30.

- (2) Skipsfører på fartøy som er godkjent for eller kan føre 12 eller færre passasjerer i fart på innsjø og elv i tidsrommet 1. mai til 30. september skal ha
- fritidsskippersertifikat,
 - gjennomført og bestått begrenset sikkerhetskurs jf § 8 annet ledd,
 - gyldig helseerklæring som nevnt i § 30.
- (3) Sjøfolk uten sertifikatkrav på fartøy som er godkjent for mer enn 12 passasjerer på innsjø og elv skal ha
- relevante kvalifikasjoner jf kapittel 8 og kapittel 6,
 - gjennomført og bestått begrenset sikkerhetskurs jf § 8 tredje ledd,
 - gjennomført og bestått kurs i passasjer- og krisehåndtering jf § 60,
 - gyldig helseerklæring tilsvarende § 30.
- (4) Sjøfolk uten sertifikatkrav på fartøy som er godkjent for eller kan føre 12 eller færre passasjerer fart på elver og innsjøer skal ha
- relevante kvalifikasjoner jf kapittel 8 og kapittel 6,
 - gjennomført og bestått begrenset sikkerhetskurs tilsvarende § 8 tredje ledd,
 - gyldig helseerklæring tilsvarende § 30.
- (5) Kvalifikasjonsbevis som dokumenterer kompetanse til å være skipsfører på spesifikt fartøy i angitt fartsområde utstedt etter tidligere regler kan fornyes og erstatte kravet om fritidsskippersertifikat i denne bestemmelsen.

§ 69 *Sjøfolk på gassdrevet passasjerskip*

- (1) Sjøfolk som skal tjenestegjøre på gassdrevet passasjerskip skal ha gjennomgått og bestått opplæring i gassrelatert sikkerhet, drift og vedlikehold etter vedlegg IX godkjent generell basisopplæring kategori A.
- (2) Dekksoffiserer som skal ha direkte ansvar for drift av gassrelatert utstyr på gassdrevet passasjerskip skal i tillegg til opplæring som nevnt i første ledd gjennomføre og bestå godkjent spesialopplæring for dekksoffiserer etter vedlegg IX spesialopplæring kategori B. Maskinoffiserer som skal ha direkte ansvar for drift av gassrelatert utstyr på gassdrevet passasjerskip skal i tillegg til opplæring som nevnt i første ledd gjennomføre og bestå godkjent spesialopplæring for maskinoffiserer etter vedlegg IX spesialopplæring kategori C.
- (3) Opplærings- eller fagplan må for å kunne bli godkjent omfatte kategori A, B og C.
- (4) Sjøfolk som har vært sammenhengende fraværende fra skipet i mer enn seks måneder skal gjennomgå et tilrettelagt internt oppfriskningskurs før vakttiltredelse om bord.
- (5) Passasjerskip anses gassdrevet etter denne bestemmelsen når flytende eller komprimert gass brukes som brennstoffkilde for framdrift eller kraftproduksjon om bord.

§ 70 *Felleskrav for sjøfolk på flyttbare innretninger*

- (1) Sjøfolk som tjenestegjør i stillinger som krever kompetansesertifikat skal ha gyldig helseerklæring for arbeidstakere på skip. Andre kan alternativt ha gyldig helseerklæring for personer i petroleumsvirksomheten.
- (2) Alle som tjenestegjør i stillinger som ikke krever kompetansesertifikat skal ha gjennomført grunnleggende sikkerhetskurs jf § 9, eller grunnleggende sikkerhets- og beredskapsopplæring for petroleumsvirksomheten. Gjennomført opplæring dokumenteres ved gyldig kursbevis.

(3) Rederiet skal utarbeide kvalifikasjonskrav og opplæringsprogram for den enkelte stilling basert på en konkret risikovurdering, og dokumentere innholdet i opplæringsprogrammet samt at stillingsinnehaveren har gjennomført opplæringen. For stillingene som plattformsjef, stabilitetssjef, teknisk sjef og teknisk assistent skal opplæringen minst inneholde moduler om sikkerhetsstyringssystemet, beredskapsledelse, relevant regelverk, innretningens industriseksjon og posisjoneringssystem.

§ 71 *Kvalifikasjonskrav for visse stillinger på flyttbare innretninger med egen framdrift*

(1) På flyttbare innretninger med egen framdrift kreves i tillegg til kravene i § 70 at

- a) kontrollromsoperatør minst har kompetansesertifikat dekksoffiser klasse 4 eller kompetansesertifikat maskinoffiser klasse 4,
- b) stabilitetssjef minst har kompetansesertifikat dekksoffiser klasse 2 og minst ett års praksis som kontrollromsoperatør på flyttbar innretning,
- c) plattformsjef har kompetansesertifikat dekksoffiser klasse 1 og minst to års praksis som stabilitetssjef på flyttbar innretning,
- d) maskinromsoperatør har kompetansesertifikat maskinoffiser klasse 4,
- e) teknisk assistent minst har kompetansesertifikat maskinoffiser klasse 2 og minst ett års praksis som maskinromsoperatør på flyttbar innretning,
- f) teknisk sjef har kompetansesertifikat maskinoffisers klasse 1 og minst ett års praksis som teknisk assistent på flyttbar innretning.

(2) Sjøfolk som skal tjenestegjøre som elektriker skal ha kompetansesertifikat skipselektrikeroffiser eller ferdighetssertifikat skipselektriker.

(3) Operatør av dynamisk posisjoneringssystem skal ha gjennomgått opplæring i operasjon av slike system og være kvalifisert i henhold til internasjonalt anerkjent bransjestandard. Opplæringen skal minst omfatte DP-kontrollstasjon, produksjon og styring av kraft, framdriftsenheter, posisjons-, kurs- og miljøreferansesystemer og referansesystemer for ytre krefter, herunder målere for trossestrekk.

(4) En flyttbar innretning anses å ha egen framdrift når den kan holde fem knops fart i stille vær og uten strøm, samt holde posisjonen ved 20 m/s vind, 0,5 m/s strøm og signifikant bølgehøyde 5 m.

§ 72 *Kvalifikasjonskrav for visse stillinger på flyttbare innretninger uten egen framdrift*

På flyttbare innretninger uten egen framdrift kreves i tillegg til § 70 at

- a) kontrollromsoperatør har minst teoretisk utdanning som for kompetansesertifikat dekksoffiser klasse 4, kompetansesertifikat maskinoffiser klasse 4 eller annen likeverdig teoretisk og praktisk utdanning,
- b) stabilitetssjef har teoretisk utdanning som for kompetansesertifikat dekksoffiser klasse 2 eller annen likeverdig teoretisk og praktisk

- utdanning, og minst to års praksis som kontrollromsoperatør på flyttbar innretning,
- c) plattformssjef har teoretisk utdanning som for kompetansesertifikat dekksoffiser klasse 1 og minst to års praksis som stabilitetssjef på flyttbar innretning,
- d) maskinromsoperatør har teoretisk utdanning som for kompetansesertifikat maskinoffiser klasse 4 eller annen likeverdig teoretisk og praktisk utdanning,
- e) teknisk assistent har teoretisk utdanning som for kompetansesertifikat maskinoffiser klasse 2 eller annen likeverdig teoretisk og praktisk utdanning, og minst ett års praksis som maskinromsoperatør på flyttbar innretning,
- f) teknisk sjef har teoretisk utdanning som for kompetansesertifikat maskinoffiser klasse 1 eller annen likeverdig teoretisk og praktisk utdanning, og minst ett års praksis som teknisk assistent på flyttbar innretning.

§ 73 Kvalifikasjonskrav for kranførere, sykepleiere og sjøfolk i brønnseksjon og boreseksjon på flyttbare innretninger med eller uten egen framdrift

(1) Kranfører skal ha bestått eksamen etter teoretisk og praktisk opplæring i samsvar med gjeldende fagplan for krankjøring offshore godkjent av offentlig myndighet.

(2) Personer som tjenestegjør i boreseksjonen og brønnseksjonen skal ha opplæring og praksis i samsvar med anerkjente standarder for borepersonell og brønnpersonell.

(3) Den som skal inneha stilling som sykepleier om bord skal være godkjent av norske myndigheter som sykepleier.

§ 74 Beregning av praksis

(1) Praksis etter §§ 70, 71 og 72 skal gi sjøfolk relevant kunnskap, innsikt og ferdighet for å kunne tjenestegjøre på flyttbare innretninger. Slik praksis regnes fra første arbeidsdag om bord i hele år i en normal turnus.

§ 75 Kvalifikasjonskrav for sjøfolk med oppgaver knyttet til olje og kjemikalier i bulk på flyttbare innretninger

(1) Sjøfolk som på flyttbare innretninger skal ivareta bestemte plikter i tilknytning til olje- eller kjemikalier i bulk og tilhørende utstyr skal ha kvalifikasjoner tilsvarende § 54 annet ledd.

(2) Sjøfolk på flyttbare innretninger som har direkte ansvar for lasting, lossing, omsorg for, arbeid med, rengjøring av tanker for eller andre oppgaver relatert til olje- eller kjemikalier i bulk skal ha kvalifikasjoner tilsvarende § 55 annet ledd eller § 56 annet ledd.

8. KVALIFIKASJONSKRAV FOR VISSE OPPGAVER UTEN SERTIFIKATKRAV

§ 76 *Fyrbøter*

Fyrbøter skal ha minst ett års tjenestetid som smører på dampskip og to års tjenestetid i maskinavdeling eller annen relevant tjeneste. Praktisk opplæring, yrkespraksis i mekaniske fag og maritime fag og lignende kan anses som relevant tjeneste.

§ 77 *Smører*

Smører skal ha minst seks måneders tjenestetid i maskin. Praktisk opplæring, yrkespraksis i mekaniske fag, maritime fag eller relevant tjeneste på flyttbare innretninger kan anses som tjenestetid.

§ 78 *Lettmatros*

Lettmatros skal ha seks måneders tjenestetid på dekk. Praktisk opplæring, yrkespraksis i mekaniske fag, maritime fag eller relevant tjeneste på flyttbare innretninger kan anses som tjenestetid.

§ 79 *Matros som ikke skal ha ferdighetssertifikat matros*

Matros som ikke skal ha ferdighetssertifikat matros og som ikke har fagbrev skal ha minst ett års tjenestetid som lettmatros og to års tjenestetid som nevnt i § 78. Tjenestetid i stilling som inkluderer dekkstjeneste eller relevant tjeneste på flyttbar innretning kan erstatte tjenestetid som lettmatros. Sjøfolk med fagbrev matros skal ha ett års tjenestetid på dekk.

§ 80 *Motormann som ikke skal ha ferdighetssertifikat og maskinpasser*

Motormann som ikke skal ha ferdighetssertifikat motormann og som ikke har fagbrev, samt maskinpasser, skal ha minst seks måneders tjenestetid som smører og 30 måneders tjenestetid som nevnt i § 77. Tjenestetid i stilling som inkluderer maskinromstjeneste eller relevant tjeneste på flyttbar innretning kan erstatte tjenestetid som smører. Sjøfolk med fagbrev motormann skal ha seks måneder tjenestetid i maskinavdeling.

§ 81 *Dokumentasjon av tjenestetid*

Tjenestetid for sjøfolk som nevnt i §§ 76, 77, 78, 79 og 80 skal dokumenteres ved sjøfartsbok, godkjent fartsoppgave eller attest fra arbeidsgiver. Praktisk og teoretisk opplæring skal dokumenteres ved godkjent kursbevis, vitnemål og opplæringsbok.

§ 82 *Tillatelse til å tjenestegjøre uten tilstrekkelig kvalifikasjoner som matros, lettmatros, smører, motormann, maskinpasser eller fyrbøter*

Sjøfartsdirektoratet kan tillate at person gjør tjeneste i stilling som nevnt §§ 76, 77, 78, 79 og 80 uten nødvendige kvalifikasjoner i særlige tilfelle og dersom rederiet godtgjør at vedkommende har andre kvalifikasjoner som gjør vedkommende i stand til å utføre oppgavene slik at personer, eiendom eller miljø ikke utsettes for fare. Slik tillatelse skal gis for kortest mulig tidsrom.

9. ANERKJENNELSE AV UTENLANDSK OPPLÆRING OG SERTIFIKAT

§ 83 *Adgang til å tjenestegjøre i sertifikatpliktig stilling med utenlandsk sertifikat*

Innehaver av utenlandsk sertifikat kan få tillatelse av Sjøfartsdirektoratet til å tjenestegjøre på norsk skip i samsvar med vedkommendes kvalifikasjoner. Direktiv 2005/36 skal følges ved anerkjennelse av utenlandsk utdanning og tilhørende sertifikater for personell som skal gjøre tjeneste om bord på norske skip, fiskefartøy eller flyttbare innretninger.

§ 84 *Anerkjennelse av utenlandsk sertifikat*

(1) Sertifikater som omfattes av STCW-konvensjonen utstedt av stater utenfor EØS-området kan anerkjennes når den aktuelle staten er part i STCW-konvensjonen, Sjøfartsdirektoratet finner at den aktuelle staten etterlever STCW-konvensjonen og det foreligger avtale mellom Sjøfartsdirektoratet og vedkommende myndighet i den aktuelle staten. Sertifikatet må inneholde opplysning om hvilke regler i STCW-konvensjonen det er utstedt etter.

(2) Sertifikater utstedt av en EØS-stat i samsvar med direktiv 2008/106 jf STCW-konvensjonen skal anerkjennes.

(3) Sertifikater anerkjennes i henhold til vedlegg I ved påtegning av Sjøfartsdirektoratet i form av et eget dokument.

§ 85 *Søknad om påtegning*

(1) Søknad om påtegning sendes Sjøfartsdirektoratet etter fastsatt skjema. Søknaden og dokumentasjon skal være på norsk eller engelsk. Søknaden skal inneholde

- a) gyldig sertifikat og dokumentasjon på hvilken klasse og grad av STCW-konvensjonen som er oppfylt med eventuelle begrensninger,
- b) dokumentasjon på kjennskap til norsk regelverk og nødvendige språkkrav i relevant for stillingens ansvarsområde ved erklæring fra rederiet. For skipsfører og for den som søker utenfor ansettelsesforhold dokumenteres kravet ved gjennomført og bestått godkjent kurs,
- c) dokumentasjon på ansettelsesforhold eller tilsagn om ansettelse på norsk skip eller skip som er begjært registrert i et norsk skipsregister, dersom sertifikat innehaveren er fra en stat utenfor EØS-området.

(2) Sjøfartsdirektoratet kan kreve framlagt dokumentasjon på utdanning, praksis og fartstid de siste fem år.

(3) Søknad om påtegning for radiotelegrafister og radiotelefonister sendes Telenor Maritim Radio, Radioinspeksjon. Navigatør som også skal fungere som radiooperatør må i tillegg sende søknad om påtegning som radiooperatør.

(4) Anerkjennelsen gjelder for stillinger, funksjoner og ansvarsnivåer som er fastsatt i sertifikatet og påtegningen fra Sjøfartsdirektoratet.

§ 86 *Midlertidig tjeneste i sertifikatpliktig stilling*

(1) Innehaver av utenlandsk sertifikat som nevnt i § 84 første eller annet ledd og som har sendt inn fullstendig søknad etter § 85 får utstedt en bekreftelse på mottak av søknad (CRA). Dokumentet gir innehaver adgang fram til vedtak foreligger begrenset til tre måneder å tjenestegjøre i stilling som sertifikatet i henhold til STCW-konvensjonen gir adgang til.

(2) CRA kan bare utstedes til søker som skal tjenestegjøre som skipsfører dersom søkeren er EØS-borger.

§ 87 *Rettigheter og gyldighet ved påtegning*

(1) Påtegningen gir innehaveren rettigheter begrenset til det som følger av det utenlandske sertifikatet.

(2) Påtegningen er bare gyldig sammen med gyldig originalt utenlandsk sertifikat. Påtegningen er ikke gyldig utover sertifikatets gyldighetsdato.

(3) Påtegning utstedt til sjøfolk som ikke er EØS-borgere gir ikke rett til å tjenestegjøre som skipsfører på skip med bruttotonnasje 250 eller mer. Sjøfartsdirektoratet kan likevel tillate slik tjeneste på skip som er registrert i Norsk internasjonalt skipsregister. Sjøfartsdirektoratet kan ta beredskapshensyn i vurderingen om tillatelse skal gis.

10. UNNTAK

§ 88 *Tillatelse for skipsfører, plattformsjef eller maskinsjef til å tjenestegjøre uten tilstrekkelig sertifikat*

(1) Sjøfartsdirektoratet kan i særlige tilfelle når det foreligger *force majeure* og det ikke vil utsette personer, eiendom eller miljøet for fare, for kortest mulig tidsrom og ikke utover seks måneder tillate skipsfører, plattformsjef eller maskinsjef å gjøre tjeneste på et bestemt skip uten tilstrekkelig sertifikat.

(2) Dispensasjon til skipsfører eller maskinsjef på fiskefartøy uavhengig av størrelse og ikke-sjøgående skip med bruttotonnasje under 50 gis etter § 89.

§ 89 *Tillatelse for sjøfolk til å tjenestegjøre uten tilstrekkelig sertifikat*

(1) Sjøfartsdirektoratet kan i særlige tilfelle og dersom det ikke vil utsette personer, eiendom eller miljøet for fare, for kortest mulig tidsrom og ikke utover seks måneder tillate en person å gjøre tjeneste på et bestemt skip i en stilling vedkommende ikke har tilstrekkelig sertifikat for. Slik dispensasjon forutsetter at vedkommende er sertifisert for den nærmeste underordnende stilling og at Sjøfartsdirektoratet klart finner vedkommende tilstrekkelig kvalifisert til å ivareta stillingen på betryggende måte.

(2) Dersom det på fiskefartøy eller ikke-sjøgående skip ikke er sertifikatkrav for den nærmeste underliggende stilling kan dispensasjon gis til person som etter Sjøfartsdirektoratets vurdering har kvalifikasjoner og erfaring som tilsvarer kravene til stillingen som skal fylles. Sjøfartsdirektoratet kan be om bestått godkjent prøve eller utsjekk.

§ 90 *Unntak som følge av ommåling, ombygging uten økt lengde eller innbygging av åpent rom*

Sjøfartsdirektoratet kan gi tillatelse til at skipsfører, overstyrmann eller ansvarshavende vaktoffiser fortsetter i sin stilling på fiskefartøy eller ikke-sjøgående skip som ved ommåling, ombygging uten økt lengde eller innbygging av åpent rom får økt tonnasje, dersom det er sikkerhetsmessig forsvarlig.

§ 91 *Andre unntak fra forskriftens krav for sjøfolk på fiskefartøy, flyttbar innretning eller ikke-sjøgående skip*

I særlige tilfelle, hvor rederiet godtgjør at forskriftens krav ikke er relevant og hvor det anses sikkerhetsmessig forsvarlig, kan Sjøfartsdirektoratet etter skriftlig begrunnet søknad gjøre unntak fra et eller flere av forskriftens krav for sjøfolk på bestemt fiskefartøy, flyttbar innretning eller ikke-sjøgående skip. Slikt unntak kan også i særlige tilfelle gis selv når forskriftens krav er relevant men hvor rederiet godtgjør at kompensierende tiltak som etter Sjøfartsdirektoratets vurdering opprettholder samme sikkerhetsnivå som forskriftens krav.

11. AVSLUTTENDE BESTEMMELSER

§92 *Ikrafttredelse*

(1)Forskriften trer i kraft 1. januar 2012.

(2)Forskrift 9. mai 2003 nr 687 om kvalifikasjonskrav og sertifikatrettigheter for personell på norske skip, fiske- og fangstfartøy og flyttbare innretninger oppheves fra 1. januar 2012.

§ 93 *Overgangsregler for sjøfolk på fiskefartøy og ikke-sjøgående skip under 25 bruttoregister tonn*

(1) Fram til 1. januar 2013 er det er ikke krav til sertifikater for sjøfolk på følgende skip som ifølge målebrev utstedt før 16. desember 1983 er under 25 bruttoregister tonn

- a) ikke-sjøgående skip
- b) fiskefartøy uansett fartsområde

(2)Den som innen 1. januar 2013 dokumenterer å ha ført fartøy som nevnt i første ledd i minst 12 måneder i løpet av de siste fem år før forskriften trer i kraft kan få utstedt kvalifikasjonsbevis som fører for gjeldende fartøy. Slikt kvalifikasjonsbevis må fornyes hvert femte år.

§ 94 *Overgangsregler for skipsfører på fiskefartøy med største lengde mellom 10,67 og 15 meter*

(1)Fram til 1. januar 2013 er det ikke krav til kompetansesertifikat for skipsfører på fiskefartøy med største lengde mellom 10,67 meter og 15 meter for den som var fisker før 1. januar 1999 og som har ført fiskefartøy med største lengde mellom 10,67 meter og 15 meter innen 1. januar 2012.

(2) Den som innen 1. januar 2013 dokumenterer ervervsmessig fiske før 1. januar 1999 samt å ha ført fiskefartøy med største lengde mellom 10,67 meter og 15 meter før forskriften trer i kraft anses å tilfredsstillere kravene til fartstid og utdanning til fiskeskippersertifikat klasse C.

§ 95 Overgangsregler for sjøfolk som tjenestegjør som maskinsjef med maskinoffisersertifikat klasse 4 på fartøy med framdriftskraft mellom 750 og 1500 kW i fartsområde 3 og 4

(1) Fram til 1. juli 2012 kan den som følger kravene i forskrift 9. mai 2003 nr 687 § 5-4 fjerde ledd tjenestegjøre som maskinsjef på fartøy med framdriftskraft mellom 750 og 1500 kW med maskinoffisersertifikat klasse 4 i fartsområde 3 og 4.

(2) Sjøfolk som tjenestegjør som nevnt i første ledd pr 1. januar 2012 kan få kvalifikasjonsbevis som muliggjør videre tjeneste på samme fartøy.

§ 96 Overgangsregler for opplæring, utdanning og sertifikater

(1) Sertifikat og påtegning kan utstedes etter forskrift 9. mai 2003 nr 687 fram til 1. juli 2013 med gyldighet inntil 1. januar 2017. Sertifikater utstedt etter forskrift 9. mai 2003 nr 687 kan fornyes etter den forskriften § 10-2 fram til 1. juli 2013 og med gyldighet inntil 1. januar 2017.

(2) Bestemmelser i forskriften som krever kompetansesertifikat kan fram til 1. januar 2017 oppfylles etter forskrift 9. mai 2003 nr 687.

(3) Bestemmelser i forskriften som krever ferdighetssertifikat kan oppfylles ved relevante kvalifikasjoner etter forskrift 9. mai 2003 nr 687 fram til 1. juli 2013. Fra og med 1. juli 2013 gjelder krav om ferdighetssertifikat. Krav til kvalifikasjoner etter § 87 skal være oppfylt senest 1. juli 2013.

(4) Fra og med 1. januar 2017 er bare sertifikater og påtegninger utstedt etter denne forskriften gyldige.

(5) Fritidsbåtskippersertifikat har ikke utløpsdato og kan utstedes etter forskrift 9. mai 2003 nr 687 fram til 1. juli 2013.

(6) Krav om kurs i passasjer- og krisehåndtering for sjøfolk som nevnt i §§ 67 og 68 skal senest være oppfylt fra 1. juli 2013.